

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.

Pe un jum. . 14 "

Pe o lună . 2-40 "

Nrul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA

și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferencz-utca 20.

INSERTIUNILE

se primesc la administrație.

Mulțumite publice și Loc de schimb coasă fiecare și 20 fl.
Manuscripte nu se înapoiază.

Lupta dela Șimleu.

În săptămânile din urmă au ajuns în vacanță două cercuri electorale: Cislădia și Șimleul-Silvaniei, amândouă în ținuturi românești și cu populație covârșitoare românească. În amândouă cercurile, însă, alegătorii români — mulțumită legii noastre electorale — sânt în minoritate față de alegătorii de alte neamuri. La Cislădie Românii au renunțat deci la o luptă electorală care n'avea sorti de izbândă. La Șimleul-Silvaniei, însă, cu peste o mie de alegători români s'a hotărât lupta împotriva candidaților unguri.

Dela alegerile din vara trecută încoace aceasta e cea dintâie alegere la care și alegătorii români sânt chemați la urnă sub flamura partidului național-român. Dl Dr. Victor Deleu, candidatul nostru național, intră în luptă cu aceiaș însuflețire nestrămutată și desinteresată, care i-a câștigat la alegerile trecute aproape toate voturile românești.

Reluarea luptei electorale, chiar fără hotărâte sorti de izbândă, e un act de cuminenție politică netăgăduită într'un cerc unde e numai chestiune de vreme când vom avea majoritate.

Masele alegătorilor noștri nu trebuie lăsați pradă agenților străini. *Armatei* noastre naționale trebuie să i-se dea ocupație, ca să nu se demoralizeze în

neactivitate și expusă la influențe străine. Deaceea trebuie să regretăm deci că „cei de sus” — cum se exprimă corespondentul nostru în numărul de ieri — au uitat să vină în sprijinul unui candidat național, care aduce o însemnată jertfă în vederea luptelor ce se mai așteaptă.

Învingerile din viitor nu ne pot veni fără lupte premergătoare, pentru că orice învingere e *rezultat*: rezultatul unor cauze premergătoare. Aceste lupte premergătoare creiază *materialul* din care măiestri făurari vor avea să făurască *armele* cu cari să sfărâmăm atacurile dușmane. E orb acela care într'un războiu nu vede decât jocul brutal sau savant al unor forțe materiale, — când o bătălie câștigată e înainte de toate triumful unei forțe morale. Și luptele de felul celei ce se dă acum în cercul Șimleului servește la întărirea și înmulțirea unei astfel de forțe morale.

Noi nu dispunem de alte arme decât puterea idealului ce ne călăuzește pe toți și puterea nădejzii în izbândă finală a năzuințelor noastre îndreptățite. Noi nu dispunem nici de bogăția banului, nici de aparatul administrației cu mașineria ei complicată, ale cărei șuruburi ating atâtea lături ale trupului nostru național; nu dispunem nici de forța brutală a jandarmeriei care în conștiința — întemeiată pe atâtea experiențe din trecut — a nevi-

novăției sale *quand meme*, contribuie în cea mai mare măsură la răirirea rindurilor alegătorilor cari ar dori să asculte glasul convingerii lor curate.

Nu stăm nici o clipă la îndoială să spunem de pe acum că la Șimleu candidatul nostru va avea să lupte nu numai cu indiferentismul unei părți a alegătorilor noștri, ci mai ales cu volnicile organelor administrative. I-se vor pune tot felul de piedeci în cale: nu i-se va îngădui să țină adunări pentru a-și desfășura programul; se vor aduce în cerc jandarmi și soldați pentru a „menține ordinea turburată de agitatorii fără suflet”, advocați, preoți, învățători. Prevedem de pe acum campania presei ungurești împotriva acestor „agitatori”.

„Agitația națională” e arma cea mai puternică a politicei ungurești; dar e, în acelaș timp, și cea mai mare slăbiciune a ei. Aceste pretinse agitații le oferă celor dela putere cel mai bun prilej să ia împotriva noastră cele mai severe măsuri. Si se începe întotdeauna cu osândirea „agitatorilor”.

La noi, politica ungurească oficială ține că acești conducători-agitatori sânt responsabili pentru tot răul neînțelegerilor interne. Politicianii noștri țin că acești agitatori sânt *cauza* și nu *exponenții* nemulțumirii adânci ce frământă poporul nostru. Și, firește, procedează în consecință: dacă ajungi să

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”

FRAGMENTE.

De Ion Agîrbiceanu.

Vorbiam despre viață. Cunoscuți vechi, se vede, acum s'au întâlnit după mulți ani. Stau într'un colț de crișmă, cu berea înainte. S'au așezat amândoi la masa aceea dosită cu gândul să vorbească despre ei, despre traiul lor, de când nu s'au mai văzut. Cincisprezece ani au trecut dela despărțire, și se gândeau, că o zi întregă nu le va fi de ajuns ca să-și povestească peripețiile vieții. Dar câteva minute le-a fost de ajuns ca să-și cunoască trecutul. Fiecare 'și avea oficiul său, familia sa. Amândoi treceau cu greu prin viață. Și astfel, după câteva minute, nu mai avură ce-și spune. Sorbiau din bere, și priveau prin geamuri la trecătorii grăbiți. Nu mai vorbeau, dar acum aveau amândoi acelaș gând: cum e cu puțință ca odată, în tinerețe, dacă nu se vedeau o zi, aveau să-și spună așa de multe lucruri, iar acum, după cincisprezece ani, au isprăvit așa de iute? Se gândeau: înainte totdeauna erau bucuroși să stee de vorbă, aflau în conversație o deosebită plăcere, iar acum și în ce și-au spus, simțesc un fel de silă.

Ion Răuleț rupse în urmă tăcerea, și zise:

— Ni-e grea limba frate. Am îmbătrânit. Mi-se pare că și gândurile noastre curg foarte încet. Oare într'adevăr să fim noi așa de bătrâni?

În greutatea ce-i apăsa întreaga ființă Petru Pascu simți de-odată ca o ușurare. Și-i părea că ușorarea-i veni dintr'o ușoară scânteie de lumină, ce-i trecu prin creier.

— Nu ni-e grea limba, n'am îmbătrânit noi așa de tare, dar ni-e grea viața. Adecă, stai puțin, adause în vreme ce simți altă scânteie de lumină. Nu-i numai viața noastră grea, ci peste tot e grea viața. Acum noi, mai de mult, nu vorbiam despre viață, ci despre micile ei jucării, despre nimicurile vieții. De-aceea puteam vorbi mult. Ne era ușor și aflam în conversație o deosebită plăcere. Ți-aduci aminte, despre-o temă bine scrisă, despre-o închipuită aventură de dragoste, vorbeam, la optsprezece ani, după amiază, seri întregi. Pentru că vorbeam despre lucruri ușoare și neînsemnate.

— Da, zise Ion Răuleț, apropiindu-se cu scaunul de masă. Aici ai dreptate. Cât ne agita pe noi o notă, o laudă a profesorului. reușita examenului. Și-acum vedem ce fleacuri au fost toate grijile noastre de-atunci.

— Acum, toate celea trecute le vedem neînsemnate, fleacuri. Dar pentru noi, atunci, nu erau fleacuri. Noi atunci nu cunoaștem viața decât în acele manifestări fără de preț. Eram noi înșine atunci ușori, voloși, surizători. Sunetul, culoarea, șgomotul și gălăgia cari îmbracă viața, — iată preocupările noastre, iată ce ne impresiona pe noi atunci. Dar viața nu o cunoașteam, nici în noi nici afară, în lume. Petru Pascu tăcu puțin, ca să se limpezească mai bine tabloul adus de fantazie. „Inchipuieți un râu care curge liniștit în matca

lui de veacuri. E soare, e lumină, și apele râului strălucesc argintiu, Băiatul, tinărul vede strălucirile, aude murmurul nedeslușit, bate în palme când peștele căd o sfârlează sare după o musculiță, și cade iar, înghițându-l apa, c'un glas sonor. Tinărul se delectează. Ce se ascunde sub strălucitoarea oglindă, de unde vine murmurul nedeslușit, ce putere, ce forță zace ascunsă în râul liniștit, întrebările acestea-i vin bărbatului care stă pe țărm, nu tinărului: Ion Răuleț îl asculta cu băgare de seamă. Se gândia la râul de care vorbise Pascu. Și cum îi cerceta adâncimea, lățimea, de-odată începuse să se simtă pe sine. Și după cum se oprise, în chipuire, cuprins de gânduri grele pe țărmul aceluși râu, așa acum, simțindu-se pe sine, îl copleși o tristetă adâncă.

— Da, frate Petre, prietine Petre, viața numai la părere e frumoasă și ușoară. Adică până o vedem cu ochii tinereții, și poate că aici e una din marile înșelăciuni ale vieții. Tinereța pare că-i anume împodobită ca să ia vederile omului, să-l orbească, și orb, să intre în viață. Și, într'adevăr, foarte puțini sânt oamenii, cari să aibă curajul de-a intra trezi în viață. Să luăm de pildă o parte a vieții, căsătoria. Dacă noi...

— Să lăsăm asta, să nu intrăm în amănunte — zise tăindu-i vorba, Pascu. De altceva e vorba iubite: noi nu mai putem discuta ușor, plăcut, îndelungat ca mai înainte, în tinerețe, pentru că între noi s'a pus ca stavilă viața: Viața mea și viața ta. Eu sânt o lume, tu ești o lume, și totuș puterea noastră e așa de neînsemnată, încât nu cutezăm să ne explicăm

le înfunzi gura în închisoare, își închipuie că nu va mai rămânea nemulțumire. Așa au procedat întotdeauna față de toți luptătorii noștri naționali și nici experiențele deceniilor din urmă nu au fost în stare să-i învețe că e o greșală de neiertat să pedepsești pe cei ce dau expresie nemulțumirii generale, — în loc să înalături cauzele cari provoacă această nemulțumire.

Până când această nemulțumire se manifestă însă numai în așa numite discursuri „agitatorice” și adunări de protestare, lucrurile nu sânt încă grave. Se poate, însă, întâmpla că neîndreptirile multe și mărunte cu vremea să nu se mărginească numai la protestări platonice, ci să răsufle în acte de ordin mult mai grav. Crimele, firește, nu se pot aproba. Până și boicotul e, în ultimă analiză, imoral și nu poate avea pretenția de-a întruni aprobarea tuturor. Dar cine vorbește aici de aprobare? Chestia aprobării sau neaprobării e chestie secundară. Hotărâtoare e numai chestia cauzei care a generat aceste împotriri.

Gladstone, marele ministru liberal englez, dezaproband cu energie crimele politice ale patrioților irlandezi, n'a pregetat să recunoască în ele o consecință a dizordinei morale provocate în Irlanda de neîndrituirile îndelungate. Și a avut curajul să declare că și Anglia e responsabilă pentru crimele politice săvârșite împotriva ei.

Revenim. Poporul nostru a fost întotdeauna popor de ordine și disciplină și avem convingerea că și la alegerea dela Șimleu va ști să lupte cu vrednicie, câștigând nouă cinste steagului românesc desfășurat în numele partidului național-român de dl Dr. Victor Deleu.

Pentru dreptul de liberă întrunire. Din Oradea-mare ni-se scrie: Congregația orașului Oradea-mare în ședința dela 9 Februarie a hotărât să se trimită guvernului o adresă prin care să se ceară codificarea dreptului de întrunire.

După o discuție vehementă fiind la ordinea zilei două propuneri, dintre cari una cerea pe lângă codificarea dreptului de liberă întrunire și protestarea împotriva deciziei ministerial, prin care s'a desființat societatea liberă a învățătorilor, — s'a primit propunerea a doua, numai cu adresa pentru codificare.

S'a hotărât totodată ca această adresă să se trimită tuturor congregațiilor din țară cu rugămintea să adereze la ea.

Audiențe la monarhul. Majestatea Sa a primit în cursul zilei de ieri în audiență specială pe contele Khuen-Héderváry, primul-ministru ungar și pe contele Aehrenthal, ministrul de externe al monarhiei. Primul-ministru i-a raportat despre situația parlamentară, iar ministrul de externe despre mersul afacerilor în delegațiuni.

Reforma codului penal militar. Cu sosirea ministrilor austriaci la Budapesta pentru ședințele plenare ale delegațiunii din săptămâna viitoare — se va ținea o nouă ședință comună a ministrilor celor două țări, la care se va aduce în discuție reforma codului penal militar. Se crede că cu această ocazie se va putea ajunge la un acord definitiv.

Delegațiunile. Comisia delegațiunii ungare, pentru afacerile armatei s'a ocupat în ședința dela 9 Februarie cu răspunsul ministrului comun de războiu, baronul Schönaich. Discuția a fost mai vie numai la chestiile cunoștinței limbei maghiare pentru oficeri, a prelungirii creditului și a titlului legal al ministrului comun de războiu.

S'a trecut apoi la discuția pe articole, — în cadrul monoton al discuțiilor de până acum. Delegațiunea va ținea prima ședință plenară la 16 Februarie, oarele 5 d. a.

„Bombele” ministrului Lukács. În ședința de ieri a camerei ministrului de finanțe, Lukács, a riscat la adresa celor ce formaseră conducerea coaliției un avertisment, care a avut darul să fie umflat la proporțiile unui „eveniment” politic. Lukács le-a spus anume conducătorilor coaliției „să nu scurme prin ruinele coaliției, pentru că ușor să poate să mai fi rămas încă sub mormane bombe ce pot să și explod-ze”. Două zile întregi această vizare insinuantă s'a menținut ca centru al unei vii agitații împotriva singurului aderent probabil al votului universal, în sinul guvernului.

În ședința de azi opoziția a ținut să-i răspundă ministrului cu tipicele grosolănii ale parlamentarismului unguresc, adre-ate prin graiul lui Szentiványi Árpád. Lukács probabil va răspunde mâine.

Tot în legătură cu evenimentul provocat de declarațiile lui Lukács, Justh a spus azi pe culbore că acesta pe timpul tratativelor sale cu justiția ar fi fost gata să intre în partidul lor adoptând programul băncii autonome ungare în feul acesta s'a năcut un al doilea „eveniment”, care la rândul său probabil că va naște altele.

Declarația lui Justh luminează de altfel adânc în tot rostul politicii ungurești și ne desvălește credințele intime cari sânt aceleași în toate partidele, grupate totdeauna, numai de dragul oportunității, în tabere 67-iste și 48-iste. În fond toate sânt 48-iste și bărbații politici unguri, dată fiind o situație favorabilă visurilor panmaghare, își schimbă principiile fără nici o mustrare de conștiință. Un adevăr pe care noi de multă vreme îl petrecem cu atențiune.

La discuția proiectelor de bancă a luat parte în ședința de azi și ministrul de comerț Hieronymi, pentru că să i răspundă contele Andrássy, care după cum am anunțat a vorbit ieri. Hieronymi a apărut acele dispozițiuni din proiect, cari condiționează formele de introducere a plăților în numerar de suprimarea oricărei încercări obstrucționiste. Andrássy, adică, precum întotdeauna, a fost ieri cuprins iarăș de „magrijorări patriotice” și a spus că are preșimțul unei apropiate primejdii și că e bine să se păstreze pe seama „națiunii” toate armele de apărare neatinse.

Au făcut mare senzație noile desvăliri ale lui Justh, referitor la înțelegerile avute cu Lukács pentru formarea cabinetului. A spus că a tratat cu Lukács în două rânduri, odată în primăvară, iar apoi pe la începutul iernii. Cu amândouă ocaziile Lukács s'a declarat aderent

această lume, nici în părțile ei celea mai neînsemnate. Ne-o purtăm cu noi viața întregă, ne pierdem în ea ca într'un labirint. Și dacă nu-mi înțeleg lumea mea, nu voi putea-o pricepe nici pe a ta. De-aceea dacă ne întâlnim acum, în anii bărbăției, nu prea avem ce ne spune, și vorbim în silă. Nimicuți, fleacuri, simțim că nu ni-se mai cade să vorbim, deși aceasta ar fi ușor. Iar lucruri mai adânci nu cutezăm să spunem, pentru că deși le simțim, nu le pricepem. De aceea, vezi tu, dacă se întâlnesc doi prieteni vechi ca noi, nu pot sta fără leac de băutură. Ca să-și mintă simțirile, ca să se înșele. De aceea când sânt doi oameni la oaltă vorbesc despre al treilea. Viața face din fiecare om, mai mult sau mai puțin, un dușman pentru ceilalți oameni. Cum? Așa că-l pune pe fiecare om în fața realității, în fața acestei taine mari și grele. Și-l face pe om să gândească, cel puțin să-i înmugurească gândurile și simțemintele. Dar mugurii aceștia, aceste umbre de atitudine ce trebuie să le iee omul în fața vieții, sânt atâtea câți și oameni. Și astfel nu vei afla doi oameni cari să fie de perfect acord și numai față de una din chestiile vieții! De-aceea se înstrăinează oamenii unii de alții, cu cât înaintează în etate. De-

aceea pe oamenii maturi nu-i mai vezi adunați, de voia lor, în cete, cum vedem la copii și la tineri. De-aceea să simt dușmani, și li-e greu să vorbească. De-o pildă noi. Până erau tineri eram prietenii cei mai buni. Eu, mi se părea, îți găciam gândurile și dorințele. Acum? Privesc la tine ca la o taină. De unde să mai știu eu, cum să mai cred eu că tu-mi ești prieten? Cum? Când tot ce-a fost hrana prieteniei noastre, iluziile tinereții, s'au dus?

— Aici să-mi dai voe, frate Petre, să nu fiu de o părere. Bine că s'au dus iluziile tinereții, dar' dacă noi am avut aceleași iluzii, urmează de sine că am avut aceleași suflete, sau, cel puțin, suflete asemănătoare. Și fiind simpatia sufletelor baza prieteniei, eu sunt sigur că și acum suntem ce-am fost; cei mai buni prieteni.

— Aceleași iluzii! Am avut aceleași iluzii! Dar toți tinerii cu aceleași visuri. Pentru că de toți oamenii viața-și bate pe o formă joc. Nu dragul meu, aici greșești. O urmă de simpatie poate să rămână din anii tinereții. Dar prietenie nu. Privește viața: toți oamenii au fost tineri odată, mulți dintre ei au fost prieteni. Ei bine privește viața: fiecare privește la vecinul lui cu dușmănie, i-se pare că-i stă

în calea vieții lui. Și când privirile se moaie, se îndulcesc, schimbarea aceasta se face, numai ca tu să fii înșelat, și el călărind pe tine, să-și ajungă ținta. Prietenii de azi se razimă numai pe interese. Pentru că repet, viața face din fiecare om o lume deosebită. Și în adâncurile sufletului său, fiecare am zice: piară lumea, numai eu să rămân.

— Nu, Pascule, tu vezi prea neagră viața. Tu ai ajuns să urăști oameni. Tu..., dar nu mai continuă. Ar fi voit să mai spună: Tu ai dat de multe nenorociri în viață, deaceea judeci așa.

— Să luăm pildă dela noi, prietene, începă Pascu. Pentru ce n'am putut vorbi mai multe despre noi personal, despre viața noastră familiară, de pildă? Pentru că deoparte ne-am temut, de altă parte n'am avut încredere. Simțeam unul fiecare, că îndată ce am atinge o chestie mai însemnată din viața noastră privată, nu ne-am înțelegere. Eu poate că aş judeca aspru cutare acțiune, cutare convingere a ta, și tu te-ai purta tot astfel față de mine. Și asta nu mi-ar plăcea nici mie, nici ție. Tăcu, și ochii lui adânci, albaștri priviră iriști. „Pentru că, adause îndată, viața face din fiecare din noi și un suveran. Un trist și ridicol

Cei cari
doresc: **mobile**

bune, —
frumoase,
ieftine, —

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de
— mobile —
Szekely și Retti
din Marosvásárhely,
(Piața Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și la provincie bogata noastră colecție. La înțelegere aparte expedim franco în orice parte a Ardealului. — Aiciher de primul rang. — Mare asortiment de —
trusouri pentru mirese.

al băncii independente. La tratativele din iarnă Lukács și-a motivat aderența prin mișcările din țară și prin poziția luată de majoritatea camerei, care era pentru înființarea băncii autonome. A spus, să se alcătuiască un guvern al majorității din care să facă parte și dânsul.

Cam în așa stadiu erau tratativele, când el — Justh, a fost chemat în audiență regelă. Mare i-a fost mirarea când M. Sa i-a spus, că Lukács este aderentul băncii comune.

Desvâlirile aceste au produs mare consternație.

Lukács luând cuvânt a răspuns, că nu este aplicat să aducă în discuție convorbiri particulare, iar spre lămurirea afacerii băncii, servescă memorandumul.

Justh menține cele afirmate adăugând, că Lukács a mai zis, că dacă ministrii se declară soljdari, el va intra în partidul independentei.

După Justh a vorbit Mádi Kovács contra.

S'a înjghebat și o mică discuție la regulamentul, *Holló* și *Polonyi Géza* au criticat întrelăsarea din partea președintelui a tipăririi motiunilor înaintate la proiect.

Vorbirea lui Pozsgay a terminat ședința de azi.

Românii și însoțirea economică din Brad.

Primejdia contactului cu străinii care s'a manifestat zilele trecute în sânul unei părți a cărturării din Brad, de data asta ni-se prezintă în adevărata ei formă, desvâlindu-ne câteva ascunzături meschine prin cari se plănuia atragerea Românilor în mrejele înstrăinării, din care urma apoi distrugerea completă nu numai a așezămintelor ci chiar a firii românești a țăranilor de pe Criș. Pentru a ascunde pe cât se poate tendințele păcătoase ale acestei mișcări și ai asigura izbânda, jidanii, sprijiniți de concursul profesorului uitat de sine, nu s'au sfiit ca în

suveran. Dar fiecare se crede pe sine mai bun, mai înțelept, mai curat, ne înnebunește cu amorul propriu. Din adâncul sufletului nostru aruncăm cu noroi în toată lumea, crezându-ne plini de lumină. De aceea nu ne place să auzim alte convingeri, decât ale noastre. De aceea privim la fiecare om, îndată ce-și deschide gura, ca la un dușman.

— Nu, Pascule, e exagerat tot ce spui. Sânt clipe rare în viață când judecă omul așa ca tine. Așa, ar fi prea grea viața. S'o simtă în fiecare clipă așa, ar fi puțini oameni cari să aibă curajul s'o trăiască.

Pascu nu răspunde. Privea prin geamuri la trecătorii grăbiți, și-și uită de prietenul Ion Rîuleț.

În curînd se ridică, strînse mâna lui Rîuleț, și eși repede din crișmă.

Rîuleț își zise, după ce-i trecu prin minte toată viața repede, ca o lucrare de fulger: „Sânt oameni mai nenorociți ca mine în viață. Iată, de pildă, prietenul Pascu“.

Dar deși-i plăcea băutura, nu mai putu rămânea. Simți în jur de sine, în jurul capului mai ales, ca o bură rece. Infiorat se ridică, își luă pălăria și eșind se gândia: Ce va fi avînd prietenul Pascu? Ce aștepta el dela viață? Peste tot, poate să ne deie ceva viață?

adunarea de organizare din 29 Ianuarie, să aleagă de președinte de onoare al „însoțirii“ proiectate, pe R. D. Vasile Damian, protopop și deputat dietal, iar de vice-președinte pe vrednicul român Iuliu Popp, funcționar la soc. montană din Brad.

Alegerea s'a făcut însă în lipsa dumnealor și când li-s'a adus la cunoștință au respins-o cu toată indignarea, înțelegând păcătoșenia ce ascundea această alegere. Relevăm cu bucurie și satisfacție frumoasa atitudine a acestor doi fruntași vrednici și avem toată nădejdea în o îndreptare a lucrurilor.

În ce privește impresia ce a făcut însoțirea proiectată de străini asupra publicului românesc, din părțile locului, dăm cuvânt corespondentului nostru:

Brad, 8 Februarie.

Acțiunea însoțirii economice pusă la cale de oamenii amintiți în numărul trecut al ziarului d-voastră e desaprobată de toată lumea de bună credință, iar mișcarea începută pentru împiedicarea acestui pas nenorocit a întâmpinat cea mai sinceră simpatie din partea mulțimei care a înțeles din bună vreme primejdia ce o așteaptă. Mulți — poate cea mai mare parte — dintre puținii aderenți s'au retras din fruntea mișcării fiind incredințați despre păcătoșele intenții cari au zemislito; căci mania acestei însoțiri nu poate fi explicată altcum decât că e produsul bolnav al unui creier imbibat de orgoliu și ahtiat de pofta de a fi cu orice preț conducător — fără considerație la mijloacere cu cari și-ar impune conducerea.

Dar cu tot reprobii și indignarea ce a înținpinat, dl din chestiune nu pregetă să agite pentru nenorocita idee în fața lumii și acțiunea aceasta descrerată — avînd la îndemână tot bagajul de păcătoase momeli — prinde aderenți între țăranii ca cu arcanul. Se prea poate ca acțiunea lui să aibă un anumit succes și aceasta mai ales în urma stăruințelor administrației care are la îndemână agenți, ce chiar în urma slujbei lor sânt în direct contact cu poporul, cum e „Andrei Benkő“, jidanul Adoni, slovacul Michalusz, boemul Popper și ceilalți „toleranți“ cetățeni din falanga cărora face parte și Dr. Oprișa. cu trup și suflet.

Oamenii de bine lucrează din răspuțeri pentru a zădărnici acțiunea pusă la cale de aceștia dar lucrul merge foarte greu căci intențiile sânt rău înțelese. Ar fi foarte bine să se țină o adunare a tuturor Românilor cinstiți, de aici la care să fie reprezentată țăranimea în număr mare și să i-se spună pe înțeles și cu multă dragoste de adevăr primejdia cea mare în care se aventurează. Acesta ar fi poate singurul și cel mai efectiv mijloc de a salva situația penibilă în care ne aflăm cu toții. Cei în drept... au prilejul binevenit de a arăta lumii cum își înțeleg chemarea.

Ar fi foarte bine dacă s'ar lua de data asta și măsuri pentru înființarea unei casine cu caracter românesc, avînd în vedere ruperea ce s'a făcut în casina jidovească din Brad, care a abuzat atîta vreme de răbdarea și bunăvoința Românilor înscriși aici ca membri. Această ruptură a fost provocată în urma unei cereri a Românilor, cari pretindeau și cu tot dreptul — ca pentru biblioteca casinei să se comande dela librăriile românești și autori români.

Caracterul „internațional“ al casinei ne îndreptătea să cerem aceasta mai ales că Români formează 23.7% din totalitatea membrilor și contribuie din avutul lor cu 25.3% la cheltuielile casinei. A fost de ajuns însă ca Români să-și formuleze cererea și toți jidanii au sărit ca mușcați de șarpe, iar comitetul, în ședința sa din 5 cor. la stăruința evreului Böhm, Adam și Benkő a adus ho-

tărfa „să nu comande cărți românești, dând totodată verdictul că această casină e „casină națională ungurească“.

Remarcăm că la această hotărîre își are și *Drul Oprișa* partea sa de merit. Români văzându-se nedreptățiți au cerut rezoluția aceasta în scris, iar după primirea ei se vor aduna și, după părerea generală, vor ieși din această iustră casină compusă din „toleranții“ complici ai inițiatorului însoțirii economice.

Prin ruperea aceasta se face cel mai frumos pas pentru consolidarea relațiilor dintre Români și de aceasta legăm cele mai frumoase nădejdi pentru înaintarea noastră prin muncă rodnică și bună înțelegere. C.

„Românul“ revine în numărul său de ieri asupra acestei mișcări ermafrodite și face următoarele declarații:

„Chestiunea asocierii dlui Dr. Pavel Oprișa și soții — e limpede — am rectificat și noi greșala făcută cu publicarea convocătorului din nebăgare de seamă deja în n-ru nostru de alaltăeri. Și recunoaștem, că ni-a atras, atențiunea asupra acestei erori și articolul scris de dl V. Osvadă în „Tribuna“. Aprobăm fi-rește toate cele cuprinse în acel „memento“, mai adăugînd poate una încă: După cum știm noi în comitatul Hunedoarei există o Reuniune economică de felul, cum „binevoitorii“ soți ai dlui Oprișa ar fi s'o contempleze. Reuniune curat românească. Conduasă de harnice și pricepute mâni, Zarandani s'ar putea atașa acestei reuniuni. E datoria fruntașilor zarandani, ca văzînd lipsa ce-o simțește poporul pentru o astfel de reuniune, să-i îndrumeze pe doritori la acei oameni, cari sunt pricepuți în chestiuni de acestea.

Noi am salutat totdeauna cu dragoste și acțiunea dlui Osvadă privitoare la asocieri. Și cum remarcasem cu plăcere și turneul său din zilele trecute, făcut în acest scop, chiar în Zarand, e natural, că ne ținem de datoria, să avertisăm din nou obștea românească, că promovarea adevărată a intereselor ei de tot felul, cu atît mai mult dar a celor economice, numai cu Români și prin Români și-o poate ajunge.

Ierteni-se deci greșala. Căci: „eror particularis non derogat veritati principii generalis“. O greșală în amănunte, nu-i încă atentat împotriva marelui adevăr principal, susținut și de noi cu aceiaș convingere, cu care-l susține dl V. Osvadă“.

Știm prea bine că numai persoana dlui Dr. P. Oprișa a îndemnat direcția ziarului „Românul“, să publice apelul în chestie. Dl Dr. P. Oprișa ne dușmănește, — e deci binevenit la „Românul“ — orice ar scrie.

Iată spre pildă ce scrie în această privință „Libertatea“ dela Orăștie:

„De ce s'a publicat acest apel? De ce? Pentru că o bună parte de Brădeni țin și scriu la „Tribuna“, iar dl Dr. Oprișa lovește în ea? Atîta e destul ca apoi să nu vezi rătăcirea națională a omului? Dar mai mult ca noi cine a ținut la Dr. Oprișa, cîtă vreme îl vedeam lucrînd ca un apostol pentru adunarea de fond pe seama gimnazului? Când azi însă îl vedem pe ce căi apucă fățiș, — cu toată durerea de inimă ce ni-o face, — nu-l putem aproba, nici măcar tăcea nu mai putem, căci am conflura la ducerea poporului în rătăcire! Și ni-i mai scump acest popor decât prietenia personală cu un om, ori cine ar fi el.“

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Ellz. Poarta II.
Consultatii dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

„specialist pentru dinți artificiali fără pod în „
CLUJ-KOLOZSVAR.
(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)
Pune dinți și cu p'ătire în rate pelângă garanță de 10 ani.“

Dentist in Cluj.

Scrisori din București.

Costumele preoților. — Risipă semnificativă. —
Logica »Românului«. — Nouii săi colaboratori. —
Bun pentru Ardeal!

București, 26 Ianuarie.

La Sinaia s'a întrunit zilele acestea ședința comisiunii alese de consistoriul bisericesc spre a redacta proiectul unui regulament privitor la costumele preoților și ale studenților dela școlile de teologie. Întrunirea a fost presădată de arhimandritul Dionisie, starețul mănăstirii dela Sinaia. În proiectul de regulament, care va avea să fie aprobat de forurile superioare, se prevede obligativitatea preoților de a se prezenta autorităților în costumul prescris, abaterile urmând a fi pedepsite.

După cât se pare zilele coculionului grecesc sunt numărate. Preoților li-se dă voie să poarte vara pălării și iarna căciuli. Uniforma prescrisă pentru studenții dela teologie este redingota și jobenul. Firește, această uniformă este obligatorie pentru studenți numai la ocazii solemne. Li-se va pune însă studenților în vedere ca hainele ce le poartă în zilele obișnuite să fie corăspunzătoare cu situația lor de viitori preoți. Ideia consistoriului superior de a stabili un regulament — mai liberal — în ce privește îmbrăcămintea preoților este aprobată de întreaga opinie publică. Mulți dintre preoți cred că în părul împletit femeiește și dat pe după reverenzi stă autoritatea lor față de popor. Ideia aceasta a început acum a fi părăsită și nu se va mai duce vestea despre »papa cel tuns«. Și încetul cu încetul se vor convinge chiar și cei mai îndrăjiți apărători ai tradiției că abandonarea atâtor forme rămase dela călugării fanarioși nu constituie o erezie. Căia ce se cere dela un preot este în primul rând sufletul încălzit de adevărata dragoste de binele credincioșilor săi.

Ce popor ferecit suntem noi! Ce popor fericit! Dintre toate popoarele din lume, nu cred să fi jertfit altul mai mult pentru cultura lui. Nu este popor, care să plătească mai scump decât noi lumina ce o primește. Mulțimea școlilor noastre, bisericile cele multe, ziarele noastre, toate toate sunt dovezi de spiritul de jertfă pe care Românul din Ungaria îl are. Iată un motiv mai mult de a ne încrede în viitorul neamului nostru. Vedeți greutatea, cu care țărânul român adună creșteră lângă creșterea spre a putea contribui și el la susținerea școlii. Nu este acesta un semn al puterii de viață ce residă în sufletele noastre?

Dar în timpul din urmă aște probe au venit să întărească această convingere. De câteva săptămâni primul redactor al »Românului« e la București, unde angajează colaboratori pentru ziarul autorizat. Și să nu creadă cineva că acești colaboratori n'au pretenții, mai ales că e vorba de o gazetă românească din Ungaria, care are de luptat cu multe greutăți. Nu. Munca, zic colaboratorii, trebuie răsplătită. Și, cum noul confrate are nevoie de condeie multe spre a dovedi »tradarea« »Tribunei«, nu se mai întreabă ce însemnează cutare și cutare scriitor sau pretins scriitor în mișcarea noastră culturală, ci se angajează pur și simplu. Un articol se plătește între 30—50 coroane. Un articol al dlui Lovinescu de pildă e plătit cu treizeci de coroane. Cei cari au apreciat calitățile ale acestui scriitor pot deci să se bucure că a ajuns acum să se plătească astfel un articol, pe când dl Iorga, în lipsa sa de cunoaștere a valorilor nici nu voia să l primească să colaboreze gratuit la »Sămănătorul«.

Cum se schimbă vremurile! O singură observare. Pe la universitățile din Ungaria sânt atâți tineri, cari trăiesc în cea mai grozavă mizerie, și mulți dintre aceștia, copii fără de noroc ai unui popor desmoștenit, ar putea scrie pentru treizeci de coroane cinci sau șase articole, cari în orice caz s'ar putea măsura ca valoare cu articolele dlui Lovinescu. Iși dau seama domnii dela »Românul« de binele ce l-ar face? Iși dau seama de atâtea suflete, pe cari le-ar putea salva? Nu este păcat de acei sărmani copii de țărani români, cari îndură atâtea în viața marelor orașe, cari mănâncă un corn pe zi și dorm într-o mansardă, prin care suflă vântul? Oare

aceste forțe, cari se pierd lovite de greutatea sărăciei nu trebuiesc salvate? Cu banii pe cari »Românul« li risipește, pătind versurile unei nulițăi ca Demetrius, sau plătind proza domnului Lovinescu se puteau ajuta acei tineri, cari au pornit chemați de un vis frumos, să se lumineze, să se pregătească pentru lupta cea mare a poporului lor. Și, în schimb pentru acest ajutor să li se dea de lucru. Să traducă de pildă scrisorile relative la România alui Mikes Kelemen, să traducă tradițiile ungurești despre Huniazi, despre Paul Chinezu, să traducă balade ungurești, în cari este vorba despre Români, și cari, publicate în »Românul« ar putea aduce servicii enorme cercetătorilor trecutului nostru și etnografilor.

Noi sântem însă ca acei cerșitori, cari cerșesc un an, ca să risipească într-o săptămână, făcând pe boierii. Și asta însemnează la noi judecată sănată și bună gospodărie. Tu preot și învățător dela țară, când vei primi »Românul« să l citești cu evlavie, să l citești cu induișoare, să l citești cu milă. E fructul rispei celei mai nesocoteite a banului tău și al altora ca tine, cari ai avut virtutea de a crede povestea ridicată a celor cari s'au speriat de fantoma tradării. Să l citești cu milă. Ori cât de prost ar fi scris. El ne aduce aminte de versurile lui Eminescu: În schimb cu averea toată, un papuc de curtezană!

Ați citit de sigur articolul din »Românul« privitor la »Convorbirile Critice« ale dlui Dragomirescu. Nu-i așa că activitatea acestei reviste era criticată de »Românul«? Nu-i așa că despre însemnătatea ei în mișcarea noastră literară și culturală se zicea că este nu a. Ba mai mult; că ea ar fi stricat mai mult, decât ar fi folosit. Cine să fi fost de vină? Hirtia, pe care s'au tipărit »Convorbirile Critice« sau scriitorii dela ele? Ori, cari ar fi articolele de îndrumare ale directorului unei reviste, ea va însemna ceva prin materiaul furnizat de scriitorii grupați în jurul ei. »Românul« declară însă că numita revistă n'a făcut nimica bun.

Acelaș »Românul« angajează astăzi ca colaboratori literari pe toți scriitorii grupați în jurul dlui Dragomirescu. Demetrius, Cornel Moldoveanu, E. Lovinescu și alții cari azi scriu la »Românul« au fost acela, cari au furnizat »Convorbirilor Critice« materiaul literar în tot timpul, cât acea revistă a apărut. Trebuie să se știe aceasta, lăsa sinceritatea lor dela »Românul«. Pe de o parte înjură o revistă, la care au lucrat anumiți scriitori, pe de altă parte vine și și-i angajează pe aceia drept colaboratori, cari, pe lângă alie calități mai au și judecata caracteristică: Pentru Ardeal merge ori și ce. Și cum se înșală!

Correspondent.

Carnetul unui privitor.

— Scrisoare către Horea. —

Departa-un neam întreg se chinulește
Și apă vrea și aer,

(Din poezia în străini publicată
în »Românul«.)

Și eu sunt prin străini, poete dragă,
Și n'am aici din țara mea nimica,
De patru ani durerea mi-o alina
Cocoana Cleopatra și pisica.

Acum e ger. Sub cloșcă creapă oul
Și frigu'mi zugrăvește flori pe geam,
O, de-ar ploua te-aș imita pe tine,
Și-aș scrie șapte ode către neam!

L'aș indemnă să nu mai ceară apă.
De ce n'ar cere, dacă poate, vin?
Un pahărel sau două, după masă
L-ar prinde bine bietului creștin.

Dar azi e ger. De-aceiași ia toiagul
Și'n zări pornește visul meu pribeag.
Colindă Caucazul și Calcuta
Și rde cu anjarții din Sardag.

Adurmeacă în sborul lui Colibrii,
Se'ngănă cu isteții papagai,
Și rde de acei cari spre »Tribuna«
Au năvălit ca ceata de vandali.

Privește cum »Românul« își trimite
Agentii prin orașe pe la noi,
Când văd c'o infamie nu se prinde,
Piasează alta și mai cu fofoi.

Dă-mi voie: Spune-mi ce-a mânca! poporul,
De nu-i ajunge apa de pe Olt?
Răbările conțin atâta sare?
Iți spun curat, poete, mă revoit.

De-om merge tot așa, e prea puțină
Chiar cantitatea apei dintr'o mare,
De-aceia zi femeilor române
Răbdarea s-o gătească fără sare.

Și din economia ce vor face
Să-ți sare patrioticul tău cânt,
Să sare proza seacă din »Românul«,
Căci altfel dăm de dracu pe pământ!

Rămurel.

Cronica dramatică.

— Teatrul Național din București. —

Cu piesa în trei acte »Nepoftitul« — Le danseur inconnu — de Tristan Bernard, se adevăresc cele spuse de mine în una din cronicile trecute, că o comedie mediocră ajunsă pe mâinile admirabilor noștri artiști de comedie, e susținută și impusă publicului. Piesa lui Tristan Bernard e o comedie ușoară, amuzantă, care, mulțumită interpretării, devine interesantă și ascultată cu plăcere. Cine ar fi crezut că piesa asta să fie așful? S'a văzut cu ocazia asta încă odată cât de mult ajută colaborarea actorilor la succesul unei lucrări.

Henri Calvel, un tânăr sărac, dar simpatic, îmbrăcat din întâmplare într'un frac de împrumut, care li vine destul de bine vagabondează într'o seară pe străzile Parisului. Vede lumină mare în saloanele unui hotel, unde are loc nunta dlui Bauchamp cu fua dnei Tombelle și intră întrări de feul acesta, trebuie să admitem că se petrec la Paris — așa vrea autorul!

Ajuns înăuntru, mănâncă bine la bufet, bea șampanie, fumează și cu toate că nu cunoaște pe nimeni, dansează cu toată lumea. Aici face cunoștință cu dsoara Berta, fca milionarului Gouthier și dela primele cuvinte schimbate, tânărul nostru se îndrăgostește de frumoasa lui cunoștință,

Barthazard, un elegant om de afaceri, care cunoștea mai de mult pe Henri, surprinde această simpatie, născută în sufletul necunoscutului dăntător și nici una, nici două, li promite că l va însura cu dsoara Berta. Cum? Foarte ușor; Barthazard se bucură de multa încredere în casa bogătanului Gouthier și va prezenta pe Henri în această familie ca pe reprezentantul mai multor case străine de metalurgie, cu un venit de 70—80 de mii de lei pe an, — și nunta se va face numai decât. În schimbul acestei recomandări, Henri se rează să-i dea lui Barthazard 50,000 de lei, după ce se va face căsătoria.

În actul al doilea, li găsim pe Henri introdus în familia Gouthier. Toată lumea îl admia pentru afacerile strălucite, închipuite, pe cari le face la o vârstă atât de înăvă, iar Berta e îndrăgostită serios de el.

Pe Henri, însă, începe să-l plictisească toată aceasta glorie câștigată în urma unor merite mincinoase. Și-l plictisește cu atât mai mult, cu cât — în urma laudelor exagerate ale lui Barthazard — metalurgistul Blivet, un prieten al lui Gouthier, li oferă, bazat pe pretențiile lui cunoștințe în materie de afaceri de metalurgie, locul de coasociat la o mare uzină.

În vremea aceasta, enervat că toți, în frunte cu Barthazard, care a grăbit să-și încalzeze cei 50,000 lei, zoriau să se fixeze data nunții și disperat că trebuie să trăiască într'o continuă minciună față de aceea, pe care o iubește atât de sincer, — Henri scrie o scrisoare prin care aduce la cunoștință dlui Gouthier că e un înșelător ordinar.

Folosindu-se de această împrejurare, elegantul samsar Barthazard fâgăduiește lui Herbert, un tânăr milionar, care de multă vreme suspina zădarnic după mâna Bertei — că în schimbul unor

însemnate avantaje materiale, va face să fie a-great de fata lui Gouthier.

Actul al treilea ni-l arată pe Henri vânzător în magazinele de mobile al dnei Edmond. E distrat, nu se pricepe la vânzare, incură pr-țurile, dar e fericit că s'a retras la timp dintr'o afacere mincinoasă. E descoperit în să de Berta, care-l iubia și la sfârșit cu învoirea lui Gouthier, tatăl fetii, cei doi tineri și dau mâna pentru totdeauna. Herbert, tinărul milionar, rămâne ploat, și cu Bar hazard pe cap, pe care îl luase la banea lui cu plată bună și cu contract pe cincisprezece ani, mai având să ia acest practic Barthazard și cei cincizeci de mii de franci dela fericitul ginere Henri.

Comedia a fost jucată admirabil de artiștii noștri în frunte cu simpaticul și meritosul artist, P. Liciu, care ne-a mai dat încă o creație frumoasă cu interpretarea acestui »dănțuitor necunoscut.« Piesa e tradusă de Brătescu-Voinești, cunoscutul scriitor de nuvele, într'o limbă românească sprintenă și acesă.

Gingășia și cuviința cu care e scrisă piesa aceasta — lucruri rare în repertoriul francez modern — o face accesibilă și pentru un viitor repertoriu al nostru când va avea și Ardeaul o trupă de artiști de meserie care să joace prin centrele noastre românești.

»Păr de lup« e titlul unei drame în patru acte, de cunoscutul profesor universitar dl Rădulescu-Motru. Acțiunea se petrece cu câteva decenii înapoi, pe vremea lui Cuza și ne dă conflictul dintre un tată boier, îmbogățit din hoții și fiul său, care se întoarce dela Paris, cu idei curate, cu suflet cinstit și cu dragoste de popor și de țară. Piesa are multe calități; atmosfera e interesantă, conflictul emoționant, tipurile vii, bine prinse. Publicul la început rece, a fost captivat de la act la act și autorul dimprună cu interpreții, aplaudat și chemat la rampă. Voi vorbi în cronica viitoare despre aceasta lucrare a dlui Motru, care dacă nu împlinește toate condițiile de tehnică teatrală, rămâne totuși o lucrare interesantă românească. Z. Bârsan.

O zi de primenire în Sătmar.

În toial tristelor dărăpănări interne ce s'au provocat, multă mângâiere a adus publicului românesc din aceste părți ziua de 6 Februarie n. — ziua de pertractare a procesului de agitație a părintelui Constantin Lucaciu. Din trei comitate au fost de față intelectuali și popor mult din împrejurimi.

Înainte de a să începe desbaterea, părințele Lucaciu a fost interpelat din partea noastră asupra apărării ce-și va face. El mi-a răspuns, că deși din partea unor »autorizați« a fost avizat să vorbească ungurește, el totuș e de părere că dacă ne luptăm cu sinceritate pentru drepturile poporului, avem să ne afirmăm în primul loc dreptul limbei noastre, ceeace și noi am aprobat.

Deschizând prezidentul desbaterile, mare le-a fost consternarea judecătorilor când acuzatul a rostit primele cuvinte românește. Președintele l-a avertisat numai decâf cu vorbele: Dta știi ungurește și e nevoie să vorbești demonstrativ românește, deoarece nu trebuie să afle »Tribuna« de cele ce să petrec azi în Sătmar!

Înzădar toate, vorba românească își cere drepturile și desbaterea curge cu ajutorul tălmăciului.

Pasagiile încriminate au fost aceste: *Nu vă vindeți guvernului pentru bani, pe cei ce nu vor ținea cu noi, scuipați-i în față, scoateți-i din biserică; bateți-i în cap; într'o brazdă cu ei să nu lucrați!*

Acuza a fost anunțată la procuror de 2 jandarmi. Fost-au ascultați vre-o 12 martori, dintre cari numai 2 șvabi au depus contra, ceilalți cu toții în favoarea părintelui Lucaciu, că adecă expresiile de mai sus nu le-a rostit. S'au cetit și depunerile făcute de martori înaintea jandarmilor.

S'a vădit îndată că jandarmii le-au întortochiat în mod tendențios. Și anume, un șvab

spre mirarea tuturor, a spus că el nici când nu a fost ascultat de nime, și așa depunerea lui asertivă e luată din vânt. Martorii de frunte au fost protopopul *George Șufa* și preoții *Ioan Ternovan* și *Coriolan Ternovan*. Terminându-se ascultarea martorilor desbaterilor se amână până după amiazi la orele 3.

A avut loc o masă comună unde s'au rostit, mai multe toastе însuflețite. Dl Aurel Niplovian a cetit telegramele sosite. După toastul dlui Lucaciu, care a mulțămît celor de față pentru interesul ce au arătat — ne-am dus cu toții la tribunal iarăș.

Procurorul și-a întemeiat acuza pe depunerile îndoelnice ale celor doi martori șvabi. Apărătorul, Dr. Aurel Lazar le-a infirmat pe toate.

Sentința a fost că acuzatul Constantin Lucaciu e declarat vinovat pentru agitație și pedepsit cu 3 zile închisoare și 60 cor. pedeapsă în bani.

Deși am fost așteptați la pedeapsă, totuș sentința ne-a frapat. Firește atât apărătorul, cât și procurorul au anunțat apel.

Sântem convinși că sentința asta s'a adus mai mult împotriva limbei române, decâf împotriva »agitației«.

Dintre cei de față am cunoscut pe: D-șoarele Coroian din Batiz, și d-șoarele Serbac din Iosib, iar dintre domni pe: Vasile Păteaș din Hotoan, Alexa Pop din Sanislău, Vasile Tămaș din Giungi, Ioan Serbac din Iosib, Vasile Ardelean din Vetei, Pompiliu Tămaș din Ovări, Victor Pop din Apa — preoți George Achim, director de bancă, Dr. Vasile Selegian avocat, din Seini, Dr. Aurel Nyilvan avocat, Șomcuta, Alexandru Pop cand. avocat, Simeon Stan cand. adv. Dintre cei din loc numai dl avocat Ioan Savanyu a fost de față. Din jur au luat parte la aceasta serbare națională popor numeros. Raportorul.

Onoarea unui Rege*).

Calomniatorul lui George V. — Tradiția de respect a poporului englez — Puritanism și scepticism. — O concluzie remarcabilă.

Londra, 7 Februarie.

Intr'o scrisoare a dlui James, proprietarul gazetei *Liberator* unde s'a tipărit versiunea unei pseudo căsătorii morganatice a lui George V. — cătră redactorul Mylius, este un pasaj, care conține secretul și moralitatea acestei scandaloase afaceri.

»Singurul mijloc de a ataca monarhia engleză — scrie I. James — este de a o despoia de respect. De îndată ce poporul pierde respectul pentru dânsa, s'a isprăvit cu ea. Și el nu va respecta-o dacă va vedea că atacuri ca ale noastre pot fi făcute cu succes și impunitate«.

D. James avea dreptate. Englitera este una din națiunile unde noțiunea respectului joacă încă, din fericire, pentru ea un rol considerabil în viața publică. Un eminent educator alsacian a vorbit cândva de rolul fundamental al respectului în existență, dela respectul pe care elevul îl datorește profesorului și părinților săi, până la acela pe care omul este ținut să-l observe față, nu numai de autoritățile din țara sa, dar și de credințele compatrioților săi, de tradițiunile streinilor pe care îi primește ori al căror oaspete este. În Franța respectul se pierde. Scepticismul, acest privilegiu al intelectualelor de elită, a câștigat toate clasele sociale. Totul e transformat în ridicol, o indulgență generală face ca faptele cele mai grave să fie tratate cu ușurință, ușile nu se

* Se știe că Inalta Curte de justiție a Engliterii a condamnat, acum puține zile, la un an de închisoare pe redactorul ziarului *Liberator*, care publicase versiunea unei prime căsătorii a lui George V. Scriitorul francez René Puausc publică cu acest prilej interesantul aricol de mai jos, pe care, date fiind adevărurile generale și pitorștele observațiuni ce conține, credem că nu e rău să-l traducem pentru cititorii »Tribunei«.

închid în fața acelora, cari contravin legilor sociale ori morale. Da, în Franța, fii fi tratează pe părinții lor cu desinvoltură, cei mai înalți magistrați ai Republicii sunt batjocoriți și ultragiati fără ca nimeni să se emoționeze. Și anarhia moravurilor pregătește anarhia politică.

Englezii înțeleg mai bine importanța de a menține principiul de autoritate. Ei l-au impus în totdeauna ca pe o dogmă admisă de toți. Aceasta explică de ce policemianii englezi nu au nevoie să fie armați. Nu susțin că asasinul ori spărgătorul britanic își întinde zîmbind brațele agentului care-i pune cătușe. Dar respectul de autoritate face așa de mult parte din mentalitatea englezească, încât ei nu opun nici odată o rezistență ucigașă. Recenta afacere din Houndsditch, asasinarea celor trei policemani de către niște spărgători străini, trebuia să provoace o indignare care explică extraordinara desfășurare de forțe în jurul cuibului de tâlhari din Sidney-street. Englitera nu putea admite ca legea să nu triumfe, căci ar fi lăsat să se piardă respectul de autoritate, considerat ca un principiu fundamental al vieții ei publice.

Afacerea Mylins pornește din acelaș sentiment, din acelaș trebuință. Era imposibil a se lăsa să mai circule, nu numai în străinătate, dar și în Englitera, calomnioasa legendă a unui prim mariaj a regelui George V, mariaj săvârșit în tinerețea sa, atunci când preocupările tonului nu-l atingeau prin faptul existenței fratelui său mai mare, ducele de Clarence, mariaj disolvat mai târziu, când moartea ducelui de Clarence făcu dintrânsul moștenitor al tronului. — Așa povestea legenda.

Indiferența care, în Franța pare de regulă într'o asemenea materie, n'a fost atitudinea poporului englez. Regele însuș a voit o desinovățire completă. Și națiunea l'a aplaudat. Cu tot loialismul lor, Englezii n'ar suferi ca suveranul lor să calce în picioare sentimentele morale sau religioase.

Ei ne-au convins de aceasta când Parnell, eroul popular al unei mari cauze, s'a prăbușit pentru a nu fi respectat sancțiunile căsătoriei, când sir Charles Dilke, omul de stat de un imens viitor, a fost compromis într'o afacere analogă. Slăbiciuni de acest fel, Englitera puritană nu le iartă. Este o oare care ipocrizie în acest rigorism, e adevărat, căci oamenii, ori unde ar fi, se aseamănă și Englezii nu scapă nici ei de legea comună a iubirei, făcută din bucurie și tristeță, din frumusețe și urăciune. Supușii lui George V. au avut însă întotdeauna grijă față de ei și grija aceasta le face onoare. Ei au ruinat, pierzând astfel concursuri de energii prețioase, pe unii din oamenii lor publici, dar ei au păstrat intactă onoarea guvernului și instituțiilor lor. Nu se știe nici odată unde duce calea indulgenței; calea dreaptă a intrasigenței absolute este mai sigură, ori cât de dureroase și de adânci ar fi șanțurile cari o mărginesc.

A-l lăsa pe regele atins de o bănuială, era insuportabil. Și buruiiana aceasta trebuia smulsă cu atât mai multă vigoare, cu cât vântul calomniei îi împrăștiase sămânța. În fața Curții difaimatorului s'a mărginit la chestiuni de competență juridică asupra aparițiunii și neaparițiunii suveranului la bară. Calomnia a reeșit deci cu vigoare.

Aceasta nu l-a împiedecat pe procurorul regelui, în grija sa de a nu lăsa nici o umbră de bănuială în spiritul public, de a cita la bară toate mărturiile posibile. Și publicul a fost pe deplin lămurit, aplaudând condamnarea calomniatorului. Lordul Alverstone, lord-chieful justiției din Englitera, a însoțit cetirea sentinței cu vorbele de mai jos, care sânt cea mai remarcabilă concluziune ce se poate da acestei afaceri:

»D-ta l-ai acuzat pe rege de o purtare care pentru oricare supus a-l Coroanei ar fi o crimă în potriiva legilor Engliterii și care ar dezonora pe oricare gentleman creștin și pe orice om de onoare. Nu știu dacă a-i urmat sfaturile cuiva sau dacă ai întreprins calomnia din propria d-tale inițiativă; tot ce știu este că orice bărbat sau orice femeie din lumea

civilizația n'au întreprins încă rușine aceste arme rușinoase, și mai ales în contra regelui, căruia poporul acestei țări îi este atât de atașat și care, prin înalta sa pozițiune, nu poate uza de mijloacele cari sânt date altora, pentru a se apăra.

Regele George V a dat ca mult curaj și cu multă noblete, prilejul ca poporul englez să confirme încrederea pe care o are într'însul. Și opinia publică străină are pentru acest rezultat o întinsă simpatie.

Din Viena.

Serbarea Unirii Principatelor. — Balul orașului Viena și a presei ariane.

Viena, 8 Febr. n.

Tinerimea română din Viena, grupată în jurul societății academice «România Jună», și-a adus aminte cu evlavie de cel mai însemnat eveniment cultural al Românilor: Unirea Principatelor.

Colonia română a dovedit dragoste și interes față de această manifestație convenită a tinerilor, prezentându-se într'un număr frumos.

Cu prilejul serbării, ținute în sala albă dela hotelul Riedhof luni seara, ori cine a putut să și câștige convingerea neprecupată despre roadele binecuvântate ale muncii armonice dintre membrii unei societăți sprijinită de gingașul concurs al dsoarelor noastre și călăuzită de experiența bătrânilor.

Ședința festivă a fost deschisă prin «Imnul Unirii» cântat de corul bine organizat, al societății «România Jună» și dirijat cu pricepere artistică de dl Ionel Crișan.

Di Grămadă în cuvântul festiv a schițat în cuvinte bine simțite importanța evenimentului din anul 1859, domnia lui Cuza și toate instituțiile democratice, întinse de el spre propășirea neamului românesc.

A produs o docesbită impresie plăcută dsoara Violcanu, cântând cu o tehnică, măiestrie și mult simț, propria sa compoziție «Fantazie românească», un fel de pot-pourri românesc din cele mai frumoase cântuce și arti românești.

O voce draguță am putut remarca la dsoara Aca Barbu în «Căntece românești».

Di Ionel Crețu a plăcut mult în interpretarea «Rapsodie românești» de Săliu.

Tonorul dulce și puternic al dlui St. Mărcuș în «Căntece românești», precum și într'un fragment din «Bajazo» a fost mult admirat de cei de față.

Incheierea programului frumos a format o serenadă de Tudor cav. de Flondor, executată de corul societății.

Di prof. Dr. I. Nistor a scos într'o vorbire aleasă în relief trăsăturile mărețe ale caracterului de bronz a marelui Cuza, care a întrupat în cel mai desăvârșit mod iubirea față de țărani și față de patrie, împreună cu abnegație și simț de jertfă extraordinară.

Ca oaspe din Ardeal a participat dl Dr. T. Brediceanu cu soția. Au fost salutați de vicepreședintele societății dl Mormeliuc.

Povestea cea mai frumoasă și bucată cea mai atrăgătoare a carnavalului e balul Vienei. Eri seara a avut loc această festivity splendidă, introdusă și înălțată la acest nivel de marele și neuitatul fiul al metropolei Lueger, în sala cea mai frumoasă a Vienei, în sala festivă a Rathaus ului.

Maiestatea Sa, care mai de mult obișnuia să cerceteze acest bal în persoană, a fost reprezentat de astădată de prințul Karl Franz Josef, care venise în societatea principesei Maria Annunziata.

Deja în curte te întâmpinau boschete impozante și conifere; în vestibulul scării o grădină minunată de flori cu amaryllie înalte, lalele pistrițe și lacrimioare, în fund un grup mare de palmi impunători. Mai ales scara festivă a fost splendid aranjată.

Păreții erau îmbrăcați în iederă, cari se uniau în tot atâtea arcuri dese; iar pe tribune erau conifere și alte flori. O adevărată primăvară.

Freamătul publicului, care umplea sala uriașă, să contopea în murmurul cascadelor de apă, cari cădeau din isvorul, introdus spre acest scop, din alcovul turnului. Decorațiile de flori formau o trecere potrivită dela artă la natură. Nu mai puțin împodobite au fost celelalte localități festive.

Nu mult după intrarea patroneselor, conduse de primarul Vienei Dr. Neumayer, a sosit curtea: prințul Karl Franz Josef în uniformă de căpitan al reg. 7 de dragoni, la braț cu prințesa Maria Annunziata; prințul Peter Ferdinand cu soția ambasadorului spaniol marchizul de Hcetra, prințul Franz Salvațor cu soția

ambasadorului american Mrs. Kerenă, prințul Karl St-fan cu ducesa Lichtenstein-Pükler, prințul Karl Albrecht cu soția premierului Anca Bienerth și în urmă suítele și reprezentanții țărilor străine, între cari am observat și pe ambasadorul României dl Nicolae Mișu cu doamna și secretarul prim dl Carp cu doamna.

La semnul dat s'a început jocul de deschidere «hora nimfelor», jucată de 32 părechi.

Au urmat apoi prezentările obișnuite împreunate cu cercele, — după cari prințul în societatea dignitarilor a făcut o plimbare prin galerii. În bufet i-s'a oferit prințului un «Ehrentrunk» de șeful podgoriilor.

Renumitul «Schriftstellerball», aranjat în Sofiensalle — cea mai frumoasă sală după sala festivă a Rathausului — de «Deutsch-Oesterr.ichischen Schriftsteller-genosenschaft», este unul dintre cele mai de seamă și cel mai cercetat bal al Vienei.

Ministri, aristocrație, artiști și artiste, floarea burghezimii —ânt oaspeții plăcuți și bine primiți al acestei sări fără păreche, despre care se vorbește zile și săptămâni întregi. Un mozaic complet și scump al mândrei capitale.

Este — dupăcum spune și titlul societății — o petrecere a muncitorilor arici al condeului. A fost una dintre cele mai frumoase amintiri această seară frumoasă și plăcută ca și un vis drag de copil.

Corespondent.

INFORMATIUNI.

A R A D. 10 Februarie n. 1911.

— Moartea lui Virvoreanu din Craiova. Primum din Craiova trista veste a încetării din viață a unui dintre cei mai valoroși fruntași craioveni: Gogu Virvoreanu, mare proprietar și membru de frunte al partidului liberal. Om distins, fire nobilă și inteligentă aleasă, Gogu Virvoreanu înfățișa o personalitate tipicament neaoș românească. Cu dragoste arzătoare de țară, neam și moșic. În ochii săi surprindeai scânteiri vii când îi aminteai de «frații de dincolo», acărora suferințe găseau o nespūs de duioasă rezonanță în inima sa simțitoare. El lasă în urmă o distinsă familie, urmași vrednici, cari nu ne îndoim, vor duce mai departe tradițiile frumoase ale familiei Virvoreanu. Doamna G. Vercescu, pe care arădanii au avut prilejul să o cunoască acum doi ani, când a fost aici împreună cu soțul ei dl G. Vercescu, pe atunci prefect în Craiova — își deplânge pe tata iubit în defunctul. Trimitem adânc întristătei familiei expresia profundelor noastre condolențe.

Gogu Virvoreanu s'a născut la Craiova în 1840. Studiile liceale le-a făcut la Atena și pe cele universitare la Heidelberg, unde și-a luat doctoratul în drept. Revenit în țară a fost numit procuror, mai târziu procuror general. Retrăgându-se din magistratură, Virvoreanu a luat o parte activă la viața publică, fiind ales rând pe rând primar al Craiovei, președinte al consiliului județean, deputat, senator etc. Într'un timp a fost și prefect la Dolj. În ultimul timp bolnav și foarte atins de unele nenorociri familiare, nu mai lua parte activă la politică deși se bucura de cea mai mare trecere în partidul său fiind membru în comitetul executiv. Defunctul era decorat cu mai multe ordine străine și române, posedând între altele Coroana și Steaua României în gradul de mare duce.

— Moartea deputatului Fiumei în parlament. Ieri deputatul Fiumei, M. Mayländer, a murit lovit de apoplexie, în garderoba parlamentului. Plecase dimineața pe la 11 la parlament, în cea mai bună dispoziție. La hotel îi spusese portarului, că de mult nu s'a simțit așa bine ca azi. Când a ajuns la poarta par-

lamentului, intra tocmai și un gazetar, căruia i-se adresă:

— Ține-mă te rog, căci cad.

Gazetarul îi sprijini de braț, în vreme ce deputatul fu cuprins de un atac de înecări, și își aruncă în garderobă și îl așeză pe un scaun. Săriră imediat și medicii parlamentului, cari îi făcără respirație artificială, dar nimic nu folosi, în câteva minute deputatul expiase.

Vestea morții, fu numai decât comunicată în sala de ședință, unde vorbea tocmai cotele Andrassy. Ea făcu profundă impresia. La propunerea președintelui, ședința se ridică în semn de doliu.

Mayländer a jucat un rol însemnat în viața publică a orașului Fiume. Jidan maghiarizat, el s'a bucurat de sprijinul guvernelor ungurești. A ajuns de tânăr în reprezentanța și a fost ani îndelungați primarul Fiumei. La alegerile din urmă a fost ales deputat.

— Victimele gerului. Gerul ăsta cumplit, își are firește victimele sale. Alaltaeri o calfă de rotar, Zelenka, cu numele, fugise din spitalul din Borosineu. Eri a fost găsit, într'o uliță dela marginea satului înghețat într'un șanț. S'a stabilit că se îmbătase în preșară într'o cârcimă și a căzut probabil pe drum, unde a înghețat. Al doilea caz este a unui țaran Savu Nichita, care a fost găsit înghețat pe o șosea din Zsigmondhaza.

— Scandalul unor ofițeri într'un cinematograful. Se anunță din Budapesta: într'un cinematograful de aici s'a petrecut a-eară un mare scandal, provocat de un locotenent și un sublocotenent dela honvezi. Ofițerii în tot decursul reprezentanței conversau șgomofos; iar locotenentul fixa într'un mod necuvincios o damă, lângă care se-dea bărbatul ei, Losoncz Ist-ván funcționar în ministerul de război. Când locotenentul împinse insolenta, până la apostrofe triviale la adresa soției funcționarului, acesta eși în coridor și-l trase la răspundere pe locotenent. Locotenentul răspunse cu insulte, cărora funcționarul li-a replicat cu o palmă zdravănă. Cei doi ofițeri și-au scos săbiile, dar numai ca să le bage iar în teacă, căci funcționarul opuse revolverul, ceea ce nu-si greși efectul. A intervenit apoi publicul și personalul punând ca să se scandați. S'a făcut arătare autorităților militare.

— A înghețat Murășul. De câteva zile Murășul e înghețat os. Sânt mai mulți ani de când nu ni-a făcut-o asta, și iernile cari trec de aspre au indicația asta sigură: a înghețat atunci și Murășul. Ce e mai mult, alte dăți se opinteau blocurile de ghiță ce veneau din Ardeal și așa se «opria» Murășul, acum a înghețat pe de-a întregul, căci bolovanurile de ghiță se opriseră mai dinainte pe la Lipova.

— Partida de calabrias. O ședință de calabrias a ajuns eri înaintea unui senat al tribunalului din loc. Scena: cafeneau unui orașel de provincie. Persoanele: Felker Mihály, măcelar, Kempfer Ferencz, învățator, Pléh András, econom și Zölner Pál, rotar.

Jocul era foarte animat și vioi, dar mai interesant a fost când Zölner a luat pe verde.

— Contra! — strigă măcelarul, — să știu că mor!

Zölner n'a zis nimic, dar a câștigat partida. Cel puțin a spus că are șaptezeci și trei.

Ceilalți au găsit că are numai șaptezeci și doi. Măcelarul fu cuprins de îndoială.

— Arătați-mi cărțile, — a zis, întinzând mâna după cărțile adversarului. Zölner în momentul acela iute li-a răvășit.

— Ori sântem domni, ori nu sântem domni. Asta n'o admit.

Ceilalți au tăbărit însă asupra-i, i-au strîns cărțile răvășite, le-au numărat și au constatat că Zölner greșise enorm: avea numai 66. Măcelarul s'a infuriat.

— Așa nu mă mai joc! — a strigat și-i șterse lui Zölner o palmă de-i plesni urechile.

Ședința, firește, s'a dizolvat, și rotarul a alergat la doctor să-și scoată visum repert. A făcut apoi acuza la tribunal, care s'a pronunțat eri în chestie, osândind pe măcelar la trei zeci coroane amendă și la purtarea cheltuielilor. Măcelarul plăti partida cu 57 cor. Cam scump.

Ciuma. Din Paris se comunică, că în Ciang-Ching, China ciuma bântuie în mod

ingrozitor. Zilnic mor câte 140—160 de oameni. Zilele trecute sau ars 800 de cadavre ciurnate.

După o telegramă din Peking, populația ținuturilor bătute de ciumă s'a revoltat împotriva autorităților, pentru măsurile luate. S'a trimis armată la fața locului.

— **Expulzarea unui Ardelean din România.** Cetim în „Adevărul” din București: Un tânăr român din Transilvania, I. Lalescu, impiecat în serviciul statistic al ministerului de finanțe, fiind găsit printre manifestanții dela întrunirea conservatorilor democrați și luat drept participant, a fost dus la poliție, unde i-s'a stabilit identitatea.

Tinărul Lalescu a fost destituit ieri, și tot ieri după amiază, escortat de doi jandarmi, a fost trimis la Predeal și predat autorităților ungurești.

Nu i-s'a acordat nici măcar permisiunea de a se justifica.

Faptul produce o imensă impresie în cercurile transilvănene din Capitală, unde era bine cunoscut.

— **Monedele de două coroane.** Ministrul de finanțe va depune în curând pe biroul Camerei două proiecte de lege, una despre baterea monedelor de două coroane, și a înmulțirii celor de o coroană, cealaltă despre inarticularea ca anexă acestei legi la contractul băncii.

Prin acest proiect se năzuiește de-a elimina din circulație fiorinii, și de-a sili populația la calcularea în coroane, ceiace a intrat așa de greu în obișnuință, cu toate că legea valutei datează dela 1892.

Cel mai însemnat paragraf al proiectului este §-ul 7, prin care se impune comercianților ca să folosească față de public calcularea în coroane. Tot astfel se interzice ca în tipăriturile publice și în birouri să se folosească vechea calculare cu fiorini.

În urma acestor legi se vor aduce în circulație 30 milioane, monede de 2 coroane și 16 milioane, monede de 1 coroană.

— **Logodne.** Marioara Pap și Dr. Corneliu Papp logodiți. — Cuceu, la 5 Faurari 1011 st. II.

Felicitările noastre.

— **DI Moisa Bordoș,** ales preot în Birchiș s'a logodit cu d-șoara Amalia Virovați din Șipet.

Felicitările noastre.

— **Cununie.** Domnișoara Elena Lacea din Brașov și dl Moise Bunescu din Rucăr își anunță cununia religioasă, care se va celebra Duminecă în 30 Ianuarie (12 Februarie) 1911, la orele 4 p. m. în biserica sf. Nicolae din Brașov.

Felicitările noastre.

— **Un act interesant de răzbunare.** Consiliul comunal al orașelului Le Puy din Franța a adus unele reforme pentru bine public, cari reforme însă ministrul de interne nu le-a aprobat. Faptul acesta a produs mult sânge rău printre membrii consiliului, cari au hotărât să arate ministrului nemulțămirea prin demisionarea în corpore, în frunte cu primarul. Hotărârea au și executat-o în parte, căci unii membrii nu s'au declarat solidari. Cei dimisionați au luat în nume de rău celor ce au călcat hotărârea, și s'au înțeles asupra unui act curios și interesant de răzbunare. Anume la alegerile pentru înlocuirea membrilor demisionați au hotărât să aleagă și un „tip” al orașului pe pierde vară Louis Regis Rome.

Zis și făcut. După alegere o delegațiune în frunte cu fostul primar s'a prezentat la locuința alesului, o crâșmă murdară de mahala, și i-au adus la cunoștință alegerea. — El le-a mulțăm-

mit și s'a rugat să-l scuze, până își va face toaleta. S'a spălat și a luat niște haine mai puțin murdare și mai puțin petecite și s'a prezentat din nou delegației.

Membrii nedimisionați s'au simțit ofențați și au încercat să-l determine pe noul coleg să se retragă de pe arena vieții publice, dar el nu s'a învoit la așa ceva. A luat chiar cuvântul la proxima ședință zicând: „Mă bucur foarte mult domnilor că d-voastră vă rușinați de prezența mea. Luați dar la cunoștință că nu veți scăpa așa ușor de mine. Veți demisiona poate cu toții, ceea ce m'ar bucura peste margini.

Voi rămânea atunci singur, și singur voi regula afacerile orașului. M'as îngriji ca vinul să fie ieftin; tot omul sărac să poată mânca carne; bărbații bețivi să primească un azil și în sfârșit aș șterge orice muncă, căci urăsc munca”.

Noul membru al consiliului comunal s'a înscris în lista membrilor: Louis Regis Rome, publicist.

— **Populațiunea Sibiului.** Din specificația datelor recensământului în orașul Sibiu, dăm următoarele cifre, cu observarea, că numeri dintre paranteze arată starea de acum 10 ani. Numărul locuitorilor este 30.035. Dintre aceștia 14.417 (12.933) bărbați; 15.618 (13.712) femei; 18.777 (16.289) necăsătoriți; 9.676 (8.262) căsătoriți; 179 (120) divorțați; 2103 (1974) văduviți; 23.394 (20.313) știu citi; 23.253 (20.158) știu scrie; 12.824 (11.697) evanghelici. A. B. 2053 (1707) ev. r.f. 6063 (6079) rom. cat. 2318 (2079) greco-catolici; 5288 (4052) greco-orientali; 1183 (923) israeliți și 301 (108) de alte confesiuni; 16.156 (15.555) germani; 7338 (5959) români; 6023 (4732) maghiari. (Cu ovrei cu tot Red. Gaz.) 518 (399) alte naționalități.

În comitatul Sibiu recensământul a dat următorul rezultat: Sebeșul-săseșc 8091 (7754); Râșinari 5786 (5406); Porana 4198 (3951); Avrig 3490 (3190); Săliște 3.62 (3566, deci scăzământ de 104 suflete. (Emigrarea?? Red. Gaz.) Jina 3469 (3177); Slimnic 3148 (2929); Cisnădie 3062 (3025); Cristian 2991 (2908); Turmășor 2780 (2545); Gura-riului 2704 (2564); Poplaca 2613 (2515); Apoldul-mare 2462 (2375); Apoldul-mic 2295 (2405), petrifalău 2265 (2146); Lud-șul-mare 2251 (6007); Sugag 2199 (2077); Vurper 2197 (2029); Sadu 2142 (1882); Șura-mare 2117 (2050); Alțâna 2112 (1993); Planul sur. 2084 (2144); Răhău 2079 (2095); Mercurea 2048 (2003); No hrich 1228 (1099). Mai puțin de 1000 de locuitori au comunele: Cisnădioara, Selimber, Bungard, Tâlmăciu, Cașolț, Hamba, Rusciori, Racovița, Capâna, Lazu, Sebeșel, Strugar (232) Aciliu, Galeș, Cacova, Mag, Săcel, Reciu Bendorf, Tichindeal, Glâmboaca, Cornățel Ilimbav, Săsăus, Nucet, Tilișca și Porcești. Din celelalte comune ne lipsesc datele. Creștere se observă în preturile Cisnădie, Sibiu și Nocrichiș, staționare în preturile Săliște și Mercurea. Numărul sufletelor din comitatul Sibiu:

Pretura Cisnădie	29.339
» Mercurea	25.445
» Sibiu	25.044
» Nocrichiș	16.405
» Săliște	16.008
Orașul Sibiu	30.035

Total 142.276

— **Bătrânețea lui Joe Chamberlain și protecționismul englez.** — Este oare-care melancolie a cetii în ziarele englezești, de-o parte articolele tratând despre chestiunile economice inspirate de negocierile comerciale între Canada și Statele-Unite, și pe de altă parte, darea de seamă a vizitei făcută de Joe Chamberlain la camera comunelor.

Bătrânul om de stat care, la drept vorbind, se supraviețuiește lui însuș, a venit să depue jurământ așa cum se obicinuește în Anglia la începutul fie-cărei legislaturi. El a străbătut, pășind cu greutate și susținut de unul din fii sei Westminsterul, teatrul vechilor sale triumfuri. Astăzi vrâsta și boala și-au făcut opera și Parlamentul nu va auzi de sigur vocea marelui apostol al protecționismului și al taxelor preferențiale coloniale. Cauza bătrânului Chamberlain este de altfel, grozav de compromisă. Canada, pe care protecționistii englezi o citau în totdeauna ca o pildă a sistemului lor, obosită de a-și vedea avansurile respinse, a negociat cu Statele-Unite un tratat, care îi va lipsi pe Englezi de comerțul canadian, căci Statele Unite-oferă avantajii cu mult superioare.

Aceasta e cea mai sensibilă lovitură pen-

tru protecționismul englez, care pare că slăbește din zi în zi mai mult, odată cu puterile lui Joe Chamberlain.

— **Aviz. Abonații restanțieri sunt rugați prin aceasta, să binevoiască a achita cât de curând atât sumele restante cât și abonamentele înainte, ca să nu fim siliți a sista expedierea ziarului la adresa lor.**

— **Căsătoriile americane.** Presa americană a întreprins de câtva timp o violentă campanie împotriva europenilor cari vin să-și caute soții în America. „Toate bogatele noastre moștenitoare emigrează — strigă contrații noștri de peste ocean. Europenii își dauresc blazoanele în aurul american. Noi cumpărăm tablouri vechi din Europa, e adevărat în schimb însă. Europa ne smulge tinerile și gingașele noastre fecioare... Americanelor, măritați-vă în America!”

Strigătul acesta de alarmă pare a avea răsunet în sufletele yankeilor. O recentă aventură ne face s'o credem. D. Henry Clay Ide, ministrul Americii la Madrid are o fiică încântătoare; marchizul Spaniol Alfonso de Vallos o iubește la nebunie. Nu pentru banii ei, căci castilanul este el însuș foarte bogat. D. Henry Clay Ide se împotrivesc încă din toate puterile la această idee — căci miss Margorie nu se arată nici ea nesimțitoare la privirea de foc a spaniolului. Ministrul american a părăsit Madridul, a călătorit cu fiică-sa prin Londra, Paris, Roma, etc.; marchizul de Vallos s'a luat după ei. De cinci ori cererile lui în căsătorie au fost respinse, căci Excelența Sa e de părere că americanii sânt cei mai buni soți din lume și că fiica lui își va găsi norocul numai măritându-se ca un american.

Nu știm dacă d. Henry Clay Ide are dreptate, mai curând am crede că esagerează puțin; cea ce știm însă, e că gingașele miss americane sunt de o părere cu totul opusă. Cine va învinge: orgoliul american ori iubirea?...

— **Intâmpinare.** În legătură cu raportul despre „serbările din Cața” ce am publicat în Nr. 2 anul acesta părintele preot *Patriciu Pinte* ne trimite următoarele lămuriri cu privire la absentarea d-sale dela acele serbări:

Subsbrisul am fost chemat telegrafic în preseara sfințirii școalei — în momentul primirei ce am făcut la gară mandatarului archieresc — la moartea soției mele aflătoare în străinătate din cauză de boală în sanatoriul Hofacker din Aftenz, Stiria sau „Davosul Șirian” cum să mai numește. Conservat și măhnit cum numai un preot și tată a 4 copii minori poate să fie atât din cauza știnei triste cât și din cauza abandonării datorinței oficiale dela frumoasele serbări am făcut călătoria cea lungă împreună cu spese mari însoțit de tatăl meu bătrân (venit pentru festivitate) în ziua și noaptea marelui sfințiri a școalei noastre! Și lucru surprinzător! pe soția am aflat-o sănătoasă și în viață! Telegrama a fost falsă și ticluită anume pe ziua sfințirii școalei cu scopul de a mă smulge din sinul frumoasei serbări. Pentru ca telegrama să-i dau crezământ neîndoelnic a fost dată sub numele medicului ce a curat un timp pe bolnava mea soție. În contra lui am intentat proces prin avocatul Dr. Anton M. Sollner din Viena.

Am omis din corespondența ce ne-a trimis-o părintele Pinte toate pasagiile inspirate de măhnire, pentru că voim să tăiem cu aceste lămuriri firul lungilor atacuri reciproce ce provocau.

× **La croitoria universală.** I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croiașii cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbi, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverențelor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

Mișcare culturală și socială.

Concert românesc în Budapesta. Corul bisericii gr. or. române din Budapesta aranjează în 4 Martie n. a. c. în sala albă din otelul »Royal« un concert urmat de danț în favorul corului. Spre acest scop s'a format un cor mixt din care fac parte mai mulți domni și dame din colonia română din Budapesta.

Teatru în Tilișca. Corpul învățătoresc dela școala greco-orientală din Tilișca invită la producția muzicală-teatrală ce va avea loc, Miercuri, 15 Februarie n., în edificiul școlii. Se vor juca: »Bărbatul și femeia«, dialog de G. Cătană, »Licuriciul«, piesă populară de Luncan, și »Curiozitate femeiască«, comedie localizată. După producție — danț. Inceputul la orele 7 seara.

Petrecere costumată în Abrud. Reuniunea femeilor române din Abrud. Abrud-sat și jur invită la petrecerea costumată (port național românesc) ce va avea loc Duminecă, 26 Februarie n., în hotelul »Detunata« din Abrud. Inceputul la orele 8 seara.

Petrecere în Lugoj. Reuniunea meseriașilor români din Lugoj invită la petrecerea dansantă ce va avea loc Duminecă, 19 Februarie n., în saleta hotelului »Concordia« din Lugoj. Inceputul în orele 8 seara.

ECONOMIE.

Statistica agricolă a României pe 1910. Din București se anunță: Serviciul statisticii generale din ministerul domeniilor a terminat definitiv statistica agricolă a țării pe 1910.

Din ea rezultă că grâul a fost sămănat pe o întindere de 1.948.217 hectare, din cari 1.044.101 revine marilor agricultori, iar 904.116 hectare micilor agricultori. Producția totală a fost de 39.031.793 hectolitri. Media la hectar a fost de 21,6 hectolitri la marii agricultori și de 18,3 hectolitri la cei mici.

Secara a fost semănată pe o suprafață de 173.861 hectare, iar producția totală de 2.778.582 hectolitri. Interesant e că marii agricultori au semănat o întindere de 29.879 hectare, iar micii agricultori 143.982 hectare. Media producției la hectar a fost de 19,3 hectolitri pentru marii agricultori și 15,3 pentru cei mici.

Orzul a fost semănat pe o suprafață totală de 549.391 hectare, din care mai 140.717 de către agricultorii mari, iar 408.674 de cei mici.

Producția totală a fost de 10.345.932 hectolitri. Media la hectar a fost de 21,3 hectolitri pentru agricultorii mari și de 18 hectolitri pentru cei mici.

Ovăzul a fost semănat pe o întindere totală de 446.760 hectare; 150.254 de către agricultorii mari și 296.506 de către cei mici.

Producția totală a fost de 10.447.623 hectolitri. Media la hectar a fost de 25,7 pentru agricultorii mari și 22,2 pentru cei mici.

Porumbul a fost sămănat pe o întindere totală de 1.986.259 hectare, din cari 266.845 de marii agricultori, iar 1.719.414 de agricultorii mici.

Producția totală a fost de 36.531.426 hectolitri. Media producției la hectar a fost de 22,6 hectolitri la marii cultivatori și de 17,7 la cei mici.

Aviz pentru sănătate!

Azi, când s'a pus în circulație atâtea medicamente numite miraculoase, dar, care tind însă numai la despozierea publicului, ne bucurăm, că putem arage atențiunea on. public asupra preparatelor pe cari, ca și serul rului Ehrlich, a profesorului berlinez, contra molipsirii singelui,

medicii le întrebuințază cu succes și pentru aceea și Exc. Sa ministru de interne a permis punerea lor în circulație. Preparațiile acestea se numesc:

»Spiritul Inda și Unsoarea Inda«

despre cari revista »Kir. Természettudományi közlöny« în Nruul 171 scrie următoarele: »In Ardeal în ruul Olt crește un soi de brate mai cu seama lipit pe iazuri, care în comitatul Treiscaunelor din vremuri străvechi se folosesc cu succes contra durilor reumatice și podagrei și care se pregătește, la ordin medical, în farmacia lui Balázsovich Sándor, din Szep-iszentgyörgy și care se pune în circulație în întreaga țară sub numirea de Spirit Inda și Unsoarea Inda. Din experiență pot spune că succesul e sigur.«

Te baza ex. experiențelor proprii și a vindecărilor succese »Spiritul Inda și Unsoarea Inda«, le recomandăm călduros pentru alinarea durerilor reumatice și de nervi, pentru că în scurtă vreme i-se observă urmările vindecării.

Dr. cont. Vilmă Hugonray, Dr. Ludovic Rózsa, medicul șef al poștei reg. ung. de stat în Budapesta, Dr. Luliu Tóthlasy, medic șef al căilor ferate reg. ung. din Budapesta, Dr. Rudolf Kálay, medic șef director de spital în Nyir-tyháza, Dr. Iosif Szekeres, medic șef, dir. de spital în Nagykanyza, Dr. Geza Hajniss, profesor priv. de univ. în Budapesta.

Dacă locuși mi-ar permite am putea să mai amintim numele multor medici renumiți, cari toți dovedesc, că »Spiritul Inda și Unsoarea Inda«, sunt singurele preparate vindecătoare externe contra reumei, podagrei, durerilor de membre, durilor de cap, bolei de nervi, junghiurilor în cas, în încălțime, iar inter. cont. al psei de apert, de gât, și contra răușelei. Unsoarea Inda se folosește numai extern și costă 2 cor. »Spiritul Inda« se folosește atât extern cât și intern și o sticlă mare costă 2 cor., o sticlă mică 1 cor. În rubrica aceasta a avizului săptămânii noastre săptămână vom publica părerea medicilor despre medicamentul cari sau dovedit de bune și a căror folosință o rec. mandăm citi orilor noștri. »Spiritul Inda și Unsoarea Inda« le pregătește Balázsovich Sándor, farmacia »Coroana« în Szep-iszentgyörgy de unde pentru 6 coroane se trimite franco în orice parte 3 porțiuni. Se capătă peste tot locul!

P. T.

Cu prezenta am onoare a Vă aduce la cunoștință că începând cu azi

miam mutat prăvălia

existentă de un șir de ani în colțul dela Casa de economii și strada Hunyadi, asortată cu pălării, articoli de modă bărbat-ască, accesorii de vânatoare și voiaj, și obiecte de galanterie și uniforma militară,

în piața Sânt Gheorghe, edificiul seminarial.

Implinim o datorie plăcută în acest moment însemnat în evoluția prăvăliei noastre, mulțumind din suflet on. public pentru interesul și bunăvoința publicului pe care o solicităm și de-acum înainte. Prin localul luminos, plăcut și modern sânt în plăcuta situație, ca de aci înainte să dau serviciului atenție îndoită.

Cu stimă

Francisc Weismayr.

NB. Pentru a încunjuța greșelile am onoare a vă aduce la cunoștință, că magazinul de modă e în Timișoara-cetate în str. Hunyadi (în fața farmaciei Jahner C. M.) unde va rămânea și de-acți înainte.

BIBLIOGRAFII.

La Librăria Tribunei se află de vânzare următoarele Calindare:

Calendarul „Minervei“

Prețul e 1-40 Cor. plus porto 72 fil. Calendarele se pot trimite numai ca pachet, ca să nu fie confiscate la poștă.

Calendarul Național à 40 fil. (5 fil. porto).

Calendarul diecezan (Arad) cu șematism 50 fil (10 fil. porto).

Calendarul diecezan (Arad) fără șematism 30 fil (10 fil. porto).

A spusut: În editia »Carmen« (Petru Barilă) Calendarul dela Cluj pe anul 1911 cu un interesant cuprins și ilustrațiuni (August Bunea, Prințesa Elisabeth, Balul costumat din Arad etc. Prețul 20 fileri).

Calendarul Poporului Român din Budapesta à 40 fil., plus 5 fil. porto.

»Lumea Ilustrată« 1-50 plus porto 20 fil.

La Librăria Tribunei se află de vânzare + 10—20—30—80 fileri porto, de curind apărute următoarele cărți:

I. Agârbiceanu. În întuneric. Nuvele à 2+20 fil. porto.

Radu Baltag. Feciorul și alte nuvele. à 150+20 fil. porto.

Mihail Lungianu. În sărbători. Nuvele à 150+20 fil. porto

Hai să rădem. Almanachul revistei Minerva ilustrată pe 1911 à 1+20 fil. porto.

Biblioteca Teatrului Național.

No 13 Shakespeare. Regele Lear Tragedie în 5 acte 25 tablouri Tradusă de M. Miller-Vergil à 45 fil + 10 fil. porto

Biblioteca Minervei à 30 fil + 5 fil. porto.

No 95 Clara Tschudi. Tinerețea Mariei Antoineta vol II

No 96. I. Boteni. Drumuri.

No 97. Sacher Masoch. Buni și răi (Gazetarii.)

Biblioteca universală.

Nr. 1. N. Ţinc: »Monstrul« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 2. Contele Aulic de Echartshausen: »Pricina Răsvătirilor și Leacul lor« à 25 fil. plus 5 fil. porto.

Posta Redacției.

Coresp. Oradea-Mare. Primim ofertul cu mulțumită.

Posta Administrației.

P. Moys de F. Sibiu. Am primit 6 cor. abonament pe Quart. I. 1911.

Redactor responsabil: Iulia Olariu.

Tribuna« Institut tipografic. Nichin și coas

MOBILE

bune și ieftine

se află în renumita fabrică din

Oradea-mare-Nagyvárad

Kossuth (Sas)-utca 7. alui

Reisz Miksa

Credit pe ipotecă, pe cambie

și pentru oficiali

mijlocește

Herzog Sándor

A R A D,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARĂ

1909 19 Decembrie.		ACTIV		1910. 11 Decembrie. 18 Decembrie.	
132896475	94361475 Rezerva metalică Aur	127354062		17026157	169952062
673017	38535000 " Trate Aur	49608000		607217	649951
72413327	Argint și diverse monete			37927579	127347240
32695799	Portofoliu Român și Străin			31417308	3181429
11999805	*) Impr. pe ef. publice	17444500		11999862	11999862
1494405	" " " " în cont cor.	14369791		14644896	14644896
3136621	Efectele Capital. Social			3044621	3044621
5999497	Efectele fondului de rezervă			6002088	600379
708517	" " " amortizarea imob. și material			719962	720247
965395	Imobile			929252	1044514
108170205	Mobilier și Mașini de Imprimerie			109983625	109956425
43113477	Cheltuieli de Administrație			24321037	26106811
43945545	Depozite libere			32442400	38157416
471661685	" " & provizoriu			44246004	541458157
	Conturi de valori				
	Conturi diverse, sold				
	PASIV				
12000000	Capital	12000000		12000000	12000000
27155126	Fond de rezervă	28682744		28682744	28682744
4160322	Fondul amortizării imobilelor și material	4300540		4300540	4300540
288141870	Bilete de Bancă în circulație	352188743		347797540	347797540
2237648	Profituri și pierderi	2341543		2341543	2341543
2302097	Dobânzi și beneficii diverse	2380085		249346	249346
118170205	Depozite de retras	109983625		109966425	109966425
27694417	" " & provizoriu				
471661685	Conturi diverse, sold	32468727		33883219	33883219
		54446004		541458157	541458157

Scomptul 5%, *) Dobânda 5 1/2%.

Gálfi Lajós

croitor de uniforme domnești și p-nru preoți
Arad, Lázár Vilmos-u. (Palatul Földes)

Înștiințez on public, atelierul meu ce susține
— de mai mulți ani l-am mărit cu —

**prăvălie de materii pentru
croitori de haine domnești,**
și sub firma de mai sus o conduc și pe
— mai departe. —

Pr meso spre executare bine
și foarte ieftin tot felul de
lucrări în branșa aceeași.
Țin în depozit tot felul de
stofi din țară
și strălucitate.

Am tot odos sistemul din
străinătate de plătire în
rate lunare, în at p nru
8 cor. lunar pr meso că-
rarea a 1 palon, 1 par
desiu și 2 rinduri întreg
sau 4 rinduri de haine

Horváth István

fabricant de instru-
mente muzicale în
Budapesta, Rákoczi-ut 51.

Recomandă pe lângă prețuri moderate
pianuri, cimbale, pia-
nine, violini, flaute,
harmonice, precum și
tot-felul de instrumente
muzicale. Prețul scoalei Kulif-
fay pentru învățatul cimbalei 7 cor.
Țin în depozit piese românești pentru
cimbale. Catalog (ilustrat) de prețuri
la dorință se trimite gratis și franco

Ilustrate cu motive româ-
nești și cu vederi
din România ș. a.
se pot căpăta la «**Librăria Tribunei**».

**leftinul tîrg a lui =
Aszódi**

Nagyvárad, Str. Kossuth. (Palatul SAS.)

Aduc la cunoștința prea onoratului public
din loc și jur, că mi-au s-a st d n proaspăt
fructe sudice. Cernale stafide, smochine,
castane uriașe de Tirol, alune italiene mae-
de cocos, portocale dulci ca mierea și lămâi
coapte, fructe sudice zahariste, prăjituri
admirabile pentru ceai, cele mai nobile
soiuri de ceai chinezesc, romuri engleze și
franceze veritabile pentru prețuri surprin-
zător de ieftine. Bogat asortiment de bom-
boane de Sărbători și ocazii. CAFEA pră-
jită proaspăt din 8 mixturi, din care rog
on. mușterii să facă o comandă de probă.

Cu deosebită stîmă:

Aszódi Mihály

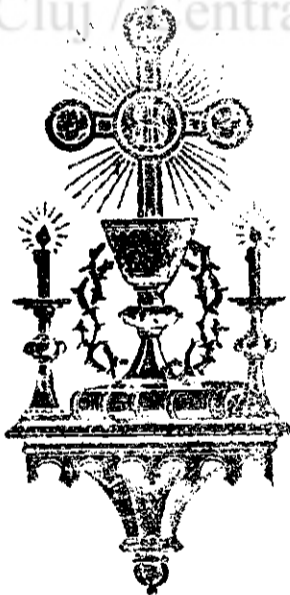
import direct de cafea și ceai din Triest
mare negustor de zaharicale.

Namărul telefonului în tot comitatul 635.

JOSEF JIKELI

SIBIU (Nagyszeben), Strada Cisnădiei 47.

neguțatorie pentru articlul de sticlă, porcelan și metal; fa-furli și biide
înflorate, rame p. icoane și globuri, lămpi, oglinzi, șigle de sticlă etc.

Recomandă scule bisericești:

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe d'năuntru
aurite; Cădelniță; Căldăruse pentru apă sfințită;
Candele de părete de bronz; Candele argintate;
Cruce; Sfesnice de altar, Candelabre ș. a.
Ieftin de tot: **Candelabru aurit**
pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de
— sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot prețul 43.— Coroane. —
La dorință servește cu catalog gratis și franco. — Telefon 190.

Fabricație specială de

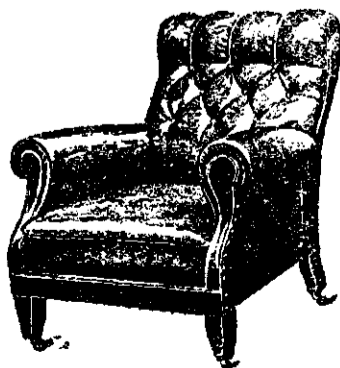
MOBILE DIN PIELE

ENGLEZEASCĂ.

Se colorează mobile vechi din piele

La cerere tri-
mite preț-
curent gratuit

Szücs A.
tapețier
Budapest,
Károly-
út 5/c.

Premiat la Paris în anul 1908 cu diploma
de croitor.

Fanta István croitor de baine
bărbătești în
Cluj—Kolozsvár, Szentegyház-u. No 1.

Își recomandă

atelierul de croitorie
pentru bărbați

corespunzător cerințelor moderne de
azi, unde se vând cele mai moderne
materii de baine din țară, scoțiene
și engleze. Pregătește cu prețuri ieftine
pardesii, paltoane ușoare și
de iarnă, precum și cojoace (bonzi)
pentru oraș, ș. a.

Luca K. Alexievits

pregător de haine preoțești
NEOPLANTA — UJVIDÉK.

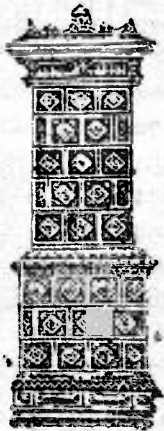
foarte frumos. La cerere trimite catalog și pre-curant gratuit.

Recomandă atelierul său asortat cu tofelul de revizite și haine preoțești de îmbrăcat în vremea sărbătorii în biserică. Pregătește tot felul de icoane sfinte legate frumos cu aur și mătăasă, steguri, prapore și altele. Icoana Mormântului lui Christos îl face

ATENȚIUNE.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde a-ți cetit aceste anunțuri. :-

Johann Spiler fabricant de cupptoare de lut.

Sibiu — Nagyszeben, Neustiftgasse 2.

Atrage atențiunea on public, că primește pregătirea a ori-ce fel de

cupptoare

descărcare și zidirea vetrelor de fier cu prețuri convenabile și pe lângă serviciu prompt și conștiințios.

Comandele se execută imediat.

Atelierul de fotografiat a lui

Csizhegyi Sándor

Cluj — Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.
(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în ulei, specialități pe pânze ori mătăse cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj — Kolozsvár, piața Mátyás király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz. Referindu-vă la „Tribuna“ veti avea favor în prețuri.

Prăvălie recunoscută de I-u rang.

Szilágyi Géza és Társa

ciasnornicar și givaergiu
ciasnornicarul căilor ferate ungare a statului
Nagyvárad, Rákoczi-ut No. 4.
In edificiul Orsulya zárda. — Telefon 630.

Ciasornice exclusiv numai fine și cari un blă precis.
Ciasornice foarte bune pentru călători.
Ciasornice elegante p. tineri.
Ciasornice frumoase, pentru dămur.
Cias. deșeptătoare de buzunar în decoruri pentru masă de argint și argint de China, tase, lădițe pentru zahăr, blide pentru compot, obiecte pentru mâncat, bastoane, etc.
Cadouri de mireasă, pentru botez și de Crăciun. Atelier de reparat.
Garantă deplină. — Serviciu foarte solid, prețuri foarte ieftine.

tocuri de aur, argint, metel și oțel.
Cercei cu bilan și diamant și inele.
Cercei de aur, inele, brațete, broșete, lanțuri de grumal și pentru oro oage, amuete.
Totfelul de giuvaere de argint.
Ochelari foarte buni.

Atelierul special de reparat cu putere electrică pentru sculor pietrelor și fabrica de pietri monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa sculptor și m...
iesăru pietra

Atelierul central al magazinei: Cluj-Kolozsvár, Dézsma-u. 21.
Magazin de pietri monumentale

fabricate propriu din marmora, labrador, granit, sienit, etc.
Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.
Biroul central:
Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.
Filiale: Déva și Nagyvárad.

Ceasornice de turn

pentru palate, case comunale, fabrici, locuțe private regulează și aranjază mai favorabil:

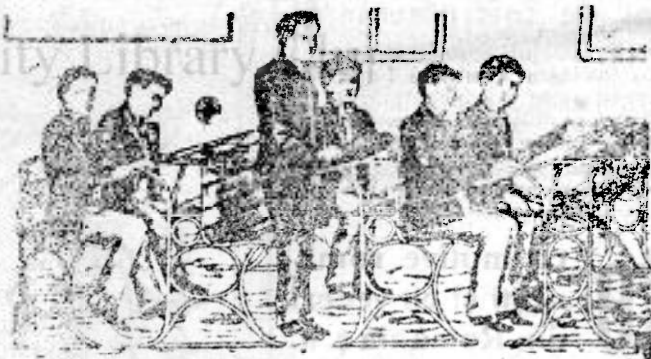

Müller János,

Succesorul lui Mayer Károly de la prima aranjare cu vapor a fabricii de oroloage din Budapesta, VII., Tököly-ut 52.

(Casa proprie)

Cataloage și specificări de prețuri trimite gratis și franco.

Cele mai moderne mobile de fier și aramă și cele mai practice bănci igienice de școală și mobilarea locuințelor, hotelurilor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 313. —

Atelierul special de reparat al renumitel firmei

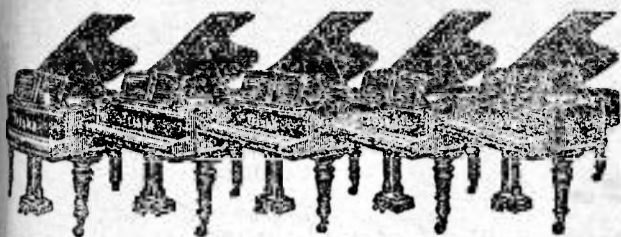
Schmerek E.

— Temesvár-Jószefváros, Bonház-u. 14. —

Primește tot felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzină, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzină și ulei brut și Arlapuri p. trierat. Bastimente cu benzină, pompe-motor. Mașină de fabricat gatașă. Muncări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articlii tehnici. Filile magnetice. Unsură. Material de condensapune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios

— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 313. —

FONDAT LA ANUL 1870.

Acordările și reparațiile le execută în mod special!

la renumita firmă:

TRISKA J.

în Cluj — Kolozsvár, Bartham-u. 14.

Se pot cumpăra și închiria pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

Numai fabricate de prima calitate.

Salon vestit și magazin bogat de:
Piane,
Pianine,
Cimbalme.

Pentru orientarea on. public dau mai la vale declarațiile de recunoștință în limba maghiară sosite în timpul din urmă:

On. D. J. Triska magazin de pianuri în Cluj.

Azi mi-a sosit pianul. Sunt foarte mulțumit cu expunerea lui, cât și cu tonul și organica sa internă. Primește Dle Triska mulțumirea mea, că m'ai făcut să ajung la un fabricat de bun. În alăturare îți trimit frachtul. Pianul de altfel a sosit fără nici o zgărietură măcar. M. Igen, 9 Iunie 1907. Cu stimă
Ikrich Arnold pretor.

D. J. Triska, mare magazin de pianuri în Cluj.

Cu pianul cumpărat de la on. Firmă, în cea mai completă măsură sunt mulțumit. Tonul este clar și sonor, și pe lângă că e destul de tare, și plăcut. Și mul e și acum, după jumătate atât de neexceptionabil, că nu am observat încă lipsa stimulării de nou. Pe baza acestor experiențe, pot recomanda firma pianurilor ori cui.
Marosújvár, 27 Aug. 1908. *Borbély János* m. kir. mázsatiszt.

D. J. Triska, Lo o.

Pianul numit „Wierth” cumpărat de la D-ta este satisfăcut în toată privință.
Cluj (Kolozsvár) 21 Sept. 1908.
Idrányi Odbor major de artile.

Stim. D. J. Triska Cluj.

Pianul cumpărat la D-ta a sosit în pace și în stare bună. După așezarea lui l-au examinat și au obținut cunoștință și amatorii de pian, și cu toții suntem îndestulați, atât în privința prețului, cât mai văditos a tonului sonor și interesiv.
Szilágyosmlyó, 17 Sept. 1908. Cu stimă
vád. madam Bogy Sándor.

On. D. J. Triska Cluj.

La șirele adresate mie cu plăcere vă anunț că pianul scurt, cumpărat de la D-ta în 1907, în toate privințele s'a dovedit pe deplin corespunzător. Fetita noastră în vârstă de 14—15 ani, de de mai muți ani învățată, cântă la el cu o ușoară desfătare, totdeauna spre marea noastră curiozitate și mulțumire.
Dej, 21 Aug. 1908. *Páll* jude de tribunal.

On. Dle!

Cu pianul procurat de la D-ta, de un exterior artistic, sunt pe deplin mulțumit. Pentru tonul clar, frumos și puternic, recomand ori și cui de la D-ta.
Bistrița (Besztercze) 20 Aug. 1908. *Madam Garabet Bálint*.

O. D. J. Triska Cluj.

După folosință de un an, sunt mulțumit cu pianul numit Wirth, cumpărat de la D-ta. Tonul este strălucitor, organica externă, dar în special construcția solidă internă ridică pianul peste cele alese la locul prim. Deci, atât pentru calitățile acestea, cât și pentru îngrijirea și siguranța cu care sunteți la împachetarea și expedierea pianurilor, Vă exprim deosebita mea recunoștință.
Deva, 19 Aug. 1908. *Hajduczky József* director de bancă.

On. firme Triska J. Cluj.

Vă aduc la cunoștință, că construcția eternă a pianului meu, în urma reparațiilor și renovărilor făcute de D-v., se poate iarăși folosi perfect și pentru aceea nu pot scăpa ocazia de a nu vă exprima mulțumirea și recunoștința mea.
Torda Szent'á z'ó. *Gróf Mikes Miklós*.

Firma Triska Cluj

Prin șirele acestea Vă exprim bucuria mea pentru repararea pianului meu, în urma căreia a căpătat un ton nou și foarte melancolic, ceea ce D-v. vă servește spre laudă și onoare, iar mie mi da prilejul să Vă exprim recunoștința și deplina mea încredere. Korpád,
Madam Ferenzi Gyula, Boar Ana.

On. Firmă.

În epistola de ieri uitasem să vă amintesc că mi-a sosit pianul trimis și deșezat și aranjat în salon. A sosit în condiții perfecte. E foarte plăcut tuturor, și se bucură de laudă generală.
Szamos-Ujvár, 5 Iunie 1909. *Walton Robert* profesor de liceu

On. magazin de pianuri Triska, Cluj.

Deși cam târziu, nu pot scăpa ocazia a nu și exprima recunoștința mea pentru pianul trimis. Instrumentul e neexceptionabil, are un ton foarte plăcut, iar exteriorul corespunde pe deplin. Vă mulțumesc, că fără să-l văd și auzi, m'ai satisfăcut atât de bine.
Zelau (Zilah) 1 Maiu 1909. Cu stimă *Mátyás Adolf*.

Firma Triska Cluj.

Pianul a ajuns în pace. N-ai câștigat plăcerea generală. Vă mulțumim pentru serviciul prompt și onest.
Ioan Bucur preț gr. ort.

D. J. Triska Cluj.

Cu pianul cumpărat de la D-ta sunt mulțumit și după expirarea unui an n'am auzit nici o smintă.
Dej, 24 August 1908. *Becsky Bólint* asesor la sedria orfanală comitatensă.

On. Dle Triska.

Cu pianul cumpărat de la D-ta sunt mulțumit și ne bucurăm că ne ai satisfăcut dorința tuturoara.
Mocs, 18 Aug. 1908. *Madam Nagy Elek*.

D. J. Triska Cluj.

Pianul trimis m'a satisfăcut pe deplin.
Zagon, 19 August 1909. Cu stimă *Vád. Bácsdssy*.

D. J. Triska, Cluj.

Recunosc cu plăcere, că pianul trimis mie e de o calitate neexceptionabilă, și pentru aceasta voiu recomanda firma D-tale în jurul cunoștințelor mele.
Szilágyosmlyó, 1 Sept. 1908. *Marossy Aranka* profesora la școl. etc.

O. D. J. Triska, Cluj (Kolozsvár).

Străduindu-mă să repar pianul meu lung în „Mignon” scurt, ce și-l-a n trimis, m'a satisfăcut pe deplin, atât prin forma estetică din afară, cât și prin bunătațea și trănicia lui.

Pianistii virtuosi, cari l-au probat după reparații, s'au declarat cu cea mai mare recunoștință asupra lui. Alți specialiști, pentru forma externă estetică și artistică, l-au aflat de model al industriei de pianuri.

Pentru aceea îmi fac o datorie de plăcere, când Vă exprim sincera mea mulțumire și recunoștința pentru lucrul cinstit și suferințelor în toată privința. Și cu plăcere recomand tuturor celor interesați magazinul și atelierul D-v. Cu deosebită stimă
Dej, 20 Iunie 1909. *Kenyeres László* jude reg. cerc.

Firma Triska J. Cluj (Kolozsvár).

Doresc on. firme, cea mai mare recunoștință pentru repararea pianului meu numit „Benedetto” și atât îmbrăcarea cu piele, cât și punerea corzilor au succedat excelent și prin tăierea tonului n'a pierdut nimic. Pianul totuși imo nu se poate deosebi de unul nou. Cunoștințelor mei voiu recomanda aceasta firmă cu toată căldura. Cu stimă
Bistrița, în Decembrie 1908. *Madam Póka Elemér*.

Firma Triska J. în 1902, pianul meu Benedo-fer strălucit în pian scurt format Mignon, care lucrare e una dintre cele mai bine succedate, iar corzile și-au păstrat tonul perfect. Că un c vânt strălucirea s'a făcut spre deplina mea îndestulare.
Cluj, în Ianuarie 1909. *Dr. Bánffy Ernő*.

On. Dle Triska!

Cu bucurie satisfac dorinței D-tale, când îți anunț, că pianul meu „Bregszázy” de 40 de ani l'ai dres în așa formă, că mai gata e ca unul nou.
Cluj, 21 Oct. 1908. *Contesa Kuun Oéza*.

D. J. Triska, măiestru de pian Loco.

La rugarea D-tale bucuros adevăresc, că pianul meu de Pokorny—Böendorfer, pentru o rădăcină reparatură l-am conșezat D-tale, și cu calitatea muncii săvârșite, precum și u stăvărirea speselor, sunt pe deplin mulțumit. Firma, o recomand călduros.
Cluj, 23 Oct. 1908. *Dr. Richter Aládr* profesor ord la academia de știință.

On. D. Triska J. Cluj.

Pentru strălucirea și scurtarea vechiului meu pian, și providerea lui cu construcție nouă, făcute cu multă cunoștință specială și adus la perfecțiune, îmi fac datoria când îți exprim mulțumirea și recunoștința mea, pentru această muncă curată, bună și trainică. Cu stimă:
Bistrița, 12 Nov. 1908. *Láni Gábor* vice-comit. comit. Beszterce-Naszód

„Silvania“

instituit de credit și economii societate pe acții în Șimleul-Silvaniei.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „SILVANIA“, societate pe acții, în vârtutea §. 29 din statute se invită la

a XXIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Șimleul-Silvaniei, la 9 Martie st. n. 1911 înainte de amiază la 10 ore, în localitatea institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sânt:

1. Esmiterea alor 3 membrii pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul anual al direcțiunei.
3. Raportul comitetului de supraveghere asupra computului anual, al bilanțului și a propunerilor pentru împărțirea profitului.
4. Stabilirea bilanțului anual și fixarea dividendelor.
5. Determinarea scopului, spre care este a se întrebuița suma provăzută în §. 98 p. b.
6. Fixarea prețului marcelor de prezență și a plăților pentru membrii din direcțiune și comitetului de supraveghere și a adăulului de plată pentru funcționari.
7. Eventuale propuneri.

Se atrage atențiunea domnilor acționari la dispozițiunea §-ului 22 din statute în sensul căruia: la adunarea generală au vot numai acționarii, cari cu cel puțin un jumătate de an mai înainte sânt trecuți în registrul acționarilor și ca atari au depus la direcțiunea institutului, respective a sosit avizul despre depunerea la locurile desemnate prin direcțiune, eventual și documentele de plenipotență cu cel puțin o zi înaintea adunării.

Pentru depunerea, respective primirea acțiunilor și a documentelor de plenipotență pentru acest an s'au desemnat, respective sânt rugate toate instituttele cari sânt membrii la »Solidaritatea« și »Magyar pénzünetek központi hitelbankja« în Budapesta.

Acțiunile, documentele de plenipotență și reversalele despre depunerea acțiunilor la locurile mai sus desemnate, sânt a se prezenta la institut până la 8 Martie st. n. la 4 ore după amiază.

Șimleul-Silvaniei, la 31 Ianuarie, 1911.

DIRECȚIUNEA INSTITUTULUI.

AVERE.

BILANȚ CU 31 DECEMVRIE 1910.

DATORIE.

Cassa	74,621.69	Capital social	600,000.00
Bon la bănci	16,709.95	Fond de rezervă	264,123.48
Cambii de bancă	113,258.07	Fond de penziuni	37,340.70
Cambii cu acoperire hipotecară	887,066.78	Fond cultural	25,048.85
Imprumuturi hipotecare	1,035,548.55	Dep. spre fruct.: In libele de dep.	176,091.58
Impr. pe obligațiuni cu cavenți	45,558.34	In cont-curent	48,139.88
Cont curent	193,456.97	Reescont	912,887.50
Efecte cu cuponi pendenți notate	260,505.39	Lombard	101,400.00
acții dela diferite bănci	94,853.00	Imprumuturi hipot. cedate	168,660.00
Realități: casele institutului	210,500.00	Dividendă nerdicată	878.50
de vânzare	290,035.58	Depozite de casă	12,111.34
Mobilier	81,703.38	Tranzitor: Dare de inter. la dep.	43,295.51
descriere	816.38	Interese anticipate	43,305.90
D verși debitori	8,752.98	Profit curat	51,885.69
Tranzitor: Inter. de reescont anticip.	78,922.28		
Inter. se de impr. hip. cedate	24,986.66		
Arindă restantă	15,730.00		
	11,963.94		
	4,008,483.24		4,008,483.24

CHELTUELI

PROFIT ȘI PERDERE.

VENITE.

Interese: la depuneri	86,462.88	Interese: dela cambii de bancă	88,598.44
la reescont	49,074.49	dela cambii cu acop. hipotecară	61,423.18
la Impr. hipot. cedate	10,811.95	dela împrumuturi hipotecare	78,689.11
la efecte lombardate	5,489.83	dela împrumuturi pe obligațiuni	3,921.54
Spese: Salare	32,604.75	dela cont-curent	11,732.75
Bani de quartir	4,275.00	dela efecte (scutite de dare)	15,871.89
Marce de prezență	2,596.00	Venite la realități (deja însărcinate cu dare)	14,193.21
Spese curente	8,537.16	Proviziuni și alte venite	15,310.22
Dări: Dare directă	24,614.43		
Dare după interese la depuneri	8,646.28		
Competință de timbru	400.50		
Chirie	3,525.00		
Amortizare din mobilier	816.38		
Profit curat	51,885.69		
	289,740.34		289,740.34

Șimleu, la 31 Decemvrie 1910.

A. Cosma, m. p. director executiv.

Pentru contabilitate: N. Munthiu, m. p. secretar.

DIRECȚIUNEA:

George Pop de Băsești, m. p. președinte, A. Barboloviciu, m. p. V. Papp, m. p. G. Trif, m. p. A. Vicaș, m. p. George Maior, m. p. Grațian Flonta, m. p. A. Marcusș, m. p. Dr. Flor. Stan, m. p.

Subscrisul comitet de supraveghere am esamenat aceste conturi și le-am aflat esacte.

Șimleu, în 31 Ianuarie 1911.

F. Coclan, m. p. președinte. Iosif Diamandl, m. p. Antoniu Bălban, m. p. Vasile Păcaș, m. p. Aurel Orlan, m. p.